

Наврўзи олам муборак
бўлсин, азиз юрtdошлар!

Mustaqillik huquq demakdir

Ҳуқуқ

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2015-yil 19-mart, №11 (948)

Эътироф

Назорат

Қонунийлик — фаолият мезони

Президентимиз раҳбарлигида инсон ҳуқуқ ва манфаатлари олий қадрият бўлган демократик ҳуқуқий давлат, кучли фуқаролик жамиятининг мустаҳкам қонуний асослари барпо этилди. Фуқаролар фаровон ҳаёт кечиришини таъминлаш мақсадида амалга оширилаётган ислохотлар натижасида иқтисодиёт жадал суръатларда ривожланиб, халқимиз турмуш даражаси йилдан-йилга юксалиб бормоқда.

Бозор иқтисодиёти тамойилларига мувофиқ қабул қилинган қонун ва қонуности ҳужжатлари асосида қулай ишбилармонлик, инвестиция муҳити яратилаяпти. Янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилиб, мавжуд корхоналар илғор, юқори самарали технологиялар билан қайта жиҳозланмоқда. Имтиёзлар ҳавола этилиб, қўшма корхоналар ташкил қилиш, импорт ўрнини босувчи ҳамда экспортга йўналтирилган тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш рағбатлантирилмоқда. Тўхтаб қолган корхоналар фаолиятини қайта изга солиш чоралари кўрилаяпти. Амалдаги қонун ва қонуности ҳужжатлари sanoat ва кишлoқ хўжалиги, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ривожланиши, ўтқир ижтимоий масалалар, меҳнат ва бандлик муаммолари ҳал этилишига хизмат қилмоқда.

Вилоят прокуратураси органлари кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик билан шугулланиш учун шарт-шароит яратиш, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга оид Президентимиз фармон ва қарорлари, ҳукумати-миз қарорлари ижросини таъминлаш борасида доимий иш олиб боришмоқда. Тадбиркорларга янгидан иш бошлашлари, фаолият кўламини кенгайтиришларида ҳуқуқий ва амалий ёрдам кўрсатилаётди. Айниқса, кишлoқ жойларида кичик бизнесни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, ўтган йил мобайнида кишлoқлардаги тадбиркорлик субъектларининг сони 1669 тага кўпайиб, 2370 нафар фуқаро иш билан таъминланди. Шунингдек, фаолияти тўхтаб қолганларга ҳуқуқий ва амалий ёрдам кўрсатилиши натижасида 601 та корхонанинг фаолияти қайта тикланди. Биргина Фарғона шаҳрида 60 та тадбиркорлик субъектларининг фаолияти қайта тикланиб, 109 та иш ўрни яратилди.

Тадбиркорлик йўлидаги турли бюрократик говлар барта-раф этилмоқда. Уларнинг фаолиятига асосси аралашларга нисба-тан қонуний чоралар кўрилаяпти. Чунончи, Тошлoқ туман ҳоки-мининг қарори билан тасдиқланган низомада миҳозларга дав-лат статистика ҳисоботларининг тўлдирилиши хусусида бепул тушунтириш, маслаҳатлар берилиши қайд этилган. Туман статистика бўлимининг мансабдорлари бўлим ҳисоб рақамига маблаг ўтказганларидан сўнг ҳисоботлар қабул қилиниши ва уларнинг тўғри тузилишида ёрдам кўрсатилишини рўқча қилиб, хизмат вазифаларини баҳарини атайин пайсалга солиб, тад-биркорларни шартнома тузишга мажбурлашган. Ҳақиқатда эса амалий ёрдам кўрсатилмагани ҳолда статистика бўлимининг ҳисоб рақамига хизмат ҳақи тарзида жами 9 млн. 562 миң сўм маблаг туширилгани аниқланиб, жиноят иши кўзгатилди ва айбдорларга нисбатан ҳуқуқий таъсир чоралар қўрилди.

/Давони 4-бетда/

/Давони 5-бетда/

Бош прокуратурада

Кадрлар тайёрлаш масаласига бағишланди

Ўзбекистон ўзининг давлат суверенитетига эга бўлган пайтдан бошлаб, мамла-катда қонунийликни, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга, хал-қаро ҳуқуқ нормаларининг устуворлиги принципларига асосланган демократик ҳуқуқий давлат барпо этишга қаратилган туб ислохотлар ва ўзгартишларнинг тар-кибий қисми сифатида кадрлар тайёрлаш сиёсатини шакллантиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Утган давр мобайнида суд-ҳуқуқ соҳасида амалга оширила-ётган демократик ислохотларга, модернизация ва либераллаштириш жараёнла-рининг талаблари ва эътиҳорларига жавоб берадиган юқори малакали кадрларни тайёрлашга қoдир бўлган юридик таълим тизими барпо этилди.

Жорий йилнинг 18 март куни Ўзбе-кстон Республикаси Бoш прокурату-расида Жаҳон иқтисодиёти ва дипло-матия университети ҳамда Тошкент Давлат юридик университети билан

ҳамкорликда мазкур олий таълим му-ассасалари талабалари билан "Юқори малакали юридик кадрларни тайёрлаш — давр талаби" мавзусида ўтказилган учрашув шу масалага ба-

ғишланди.

Тадбирда университетлар раҳбар-лари, профессор-ўқитувчилари, проку-ратура ва Бош прокуратура ҳузурида-ги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жинoий даромадларни легаллашти-ришга қарши курашиш департаменти масъул ходимлари ҳамда оммавий ах-борот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Мазкур учрашувда сўзга чиққанлар талабаларга прокуратура ва Бош про-куратура ҳузуридagi СВОЖДЛКК департаменти фаолияти хусусида ба-тафсил маълумот беришди.

Анжуманда бугунги кунда олий таъ-лим муассасаларида ҳуқуқий фанлар-

ни ўқитиш тизими такомиллаштири-либ, бу йўналишда назариянинг ам-алиёт билан уйғунлигини таъминлашда ўтказилаётган машғулотлар замонавий усуллар ёрдамида суд ва ҳуқуқни му-хофза қилувчи органларнинг тажри-бали ходимлари томонидан олиб бо-рилаётганлиги таъкидланди.

Шунингдек, тадбир давомида учра-шувда иштирок этган талабалар Бош прокуратуранинг Олий ўқув курсла-рининг фаолияти, музей ва спорт маж-муаси билан яқиндан таништирилди.

Учрашувда талабаларни қизиқтир-ган саволларга жавоб берилди.

Ўз муҳбиримиз

Бугунги кунда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш долзарб ва-зифалардан бирига айланади. Шунинг қайда этиш керакки, истиқлол йилларида соҳа қонунчилигини такомиллаштириш доимий эътиборда бўлиб келмоқда. Айтиш лозимки, ҳозирги вақтда экологик назорат соҳасидаги муносабатлар қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан тартибга солинади.

Ўсимлик дунёсини асрайлик

Бахтиёржон ВАҲОБОВ,
Бағдод туман прокурори

А йни пайтда республика-мизда атроф-муҳит муҳофаза, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, экологик хавфсизликка оид бир қатор қонун ва қонуности ҳужжатлари қабул қилиниб, ҳаётга татбиқ қилинмоқда.

Бағдод туман прокуратураси томонидан ҳам табиат муҳофазасига қаратилган қонунлар ижроси юзасидан прокурор назорати тартибда мониторинг ўтказилди. Унда туман табиати муҳофаза қилиш инспекцияси томонидан муайян ишлар амалга оширилганлиги билан бир қаторда, қонунбузилиши ҳолатларига йўл қўйилганлиги ҳам маълум бўлди.

Хусусан, "Ўсимлик дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида"ги Қонунда ўрмон фондига қирмайдиган даракт ва буталарни кесилиш фақат санитария мақсадларида ҳамда биололар, иншоотлар ва коммуникациялар қурилиши билан боғлиқ ҳолдагина маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг Ўзбекистон Республикаси Табиати муҳофаза қилиш давлат қўмитаси билан келишилган қарорига биноан йўл қўйилиши белгиланган. Лекин 2014 йилнинг декабри ойида тумандаги "Араб-Чўл Хитой" фермер ҳўжалиги раҳбари А.Сирожиiddинов томонидан атроф-муҳитни муҳофаза қилишда муҳим аҳамиятга эга бўлган, шамол эрозиясига қарши функцияни бажарувчи уч тул тол дарахти кесиб юборилиб, ўсимлик дунёсига зарар етказилган. Худди шунингдек, "Сотволди Ҳақимов" фермер ҳўжалиги раҳбари С.Ҳақимов ҳамда "Абдураззоқ Хофиз" фермер ҳўжалиги ишчиси С.Соидинов ҳам 2 тулдан тол дарахтларини ўзбошимчалик билан кесиб юборишган.

Бундан ташқари, тумандаги "Мирзаобод лочинлари" ММТП худудидидаги "Зироати Балчиқ" фермер ҳўжалиги раҳбари А.Омонов ва бошқалар ҳам қўлларига эрк беришган. Улар 2014 йилнинг октябрь-декабрь ойлари давомида фермер ҳўжалиги худудидида атроф-муҳитни муҳофаза қилишда муҳим аҳамиятга эга бўлган, шамол эрозиясига қарши экилган 213 тул тол ва қайрағоч дарактларини қонунга ҳилоф равишда кесиб юбориб, ўсимлик дунёсига 84 млн. 500 минг сўмдан кўпроқ зарар етказишган.

Ушбу ҳолатлар юзасидан айбдорларга нисбатан ҳуқуқий чоралар кўрилди.

Ёшлар — келажак пойдевори

Ёшлар миллат ва юрт истиқболни белгилувчи улкан куч. Уларнинг билим-салоҳиятини ошириш, иқтидор ва қобилиятини фойдали томонга йўналтириш мамлакат ҳаётини ҳар томонлама юксалтиришнинг асосий омилларидан саналади. Баркамол авлод таълим-тарбияси, чинакам маърифатли ёшларни шакллантириш ва уларнинг жамиятга ўз ўрнини топишига кўмаклашиш ҳар доим давлатимиз сиёсатининг асосий йўналишларидан бири бўлиб қолаверади.

Фаолият юритаётган мактаблар, касб-хўнар коллежлари ва академик лицейларда эртанги кунга мутахассислар тайёрлаш учун барча зарур шароитлар яратилган.

Самарқанд вилоят прокуратураси органлари, ҳокимликлар ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар ва бошқа мутасадди идоралар ҳамкорлигида умумтаълим мактаблари ва ўрта махсус, касб-хўнар таълими муассасаларида таълим сифатини ҳамда бу жараёнга масъул бўлган барча шахсларнинг, айниқса, ота-оналарнинг масъулиятини ошириш йўли билан болаларни ўқишга қизиқтириш ва дарс-

ларга тўлиқ жалб этиш, битирувчиларни ишга жойлаштириш, вояга етмаганлар ҳуқуқбузарлиги ва жиноятчилигининг олдини олиш юзасидан назорат ва тарғибот тадбирлари ўтказилмоқда.

Олиб борилган ишлар натижасида вилоятда вояга етмаганлар томонидан 2014 йилда содир этилган жиноятлар сони 2013 йилга нисбатан 8 фоизга камайишига эришилди. Шунингдек, ўтган 2014 йилда вилоятда 37 минг 48 нафар фуқаро, шу жумладан, 23 минг 767 нафар ёшлар, касб-хўнар коллежлари битирувчилари иштирокида 132 маротаба иختисослаштирилган бўш иш ўринлари меҳнат ярмаркалари ўт-

казилди. Мазкур тадбирларда 5 минг 889 та корхона, ташкилот ва муассаса ҳамда тадбиркорлар 29 минг 156 тадан ортиқ бўш иш ўрни билан қатнашди. Натижада вилоятдаги мавжуд 156 та касб-хўнар коллежини 107 та мутахассислик бўйича битирган 52210 нафар ёшларнинг бандлиги таъминланди. Битирувчилардан 5453 нафарига 25 млрд. 505 млн. сўмлик имтиёзли кредит маблағлари ажратилди.

Яқинда Самарқанд шаҳридаги "Ҳуқуқшунослик" коллежида болаларни дарсларга тўлиқ жалб этиш масаласига доир тадбир бўлиб ўтди. Йиғилишда вилоятдаги ўрта махсус, касб-хўнар таълими муассасалари ўқувчиларини дарс машғулотларига тўлиқ жалб қилиш, уларнинг чет элга кетиб қолиши, одам савдоси қурбони бўлишларининг олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар муҳокама қилинди. Унда вилоят прокуратураси ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи

Эркин ҲАЙИТОВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг
ёрдамчиси

идоралар вакиллари ҳамда барча касб-хўнар коллежларини ва академик лицейларнинг масъул ходимлари иштирок этишди.

Йиғилишда ўтган 2014 йилда касб-хўнар коллежлари ўқувчиларининг ўқув ва дарс машғулотларига жалб қилиниши ва уларнинг бандлигини таъминлашга қаратилган қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган назорат тадбирларида аниқланган қонунбузилиши ҳолатлари юзасидан 500 дан ортиқ прокурор назорати ҳужжатлари қўлла-навиб, айбдор шахсларнинг жавобгарлик масаласи қатъий ҳал қилинганлиги тўхталиб ўтилди.

Шунингдек, мутасадди идоралар раҳбарларига бу борадаги фаолиятни янада жадаллаштириш, ўзaro ҳамкорликни кучайтириш юзасидан кўрсатмалар берилди.

Фаолият қонуний бўлмоғи керак

Мустақиллик йилларида юртимизда таълим ва тарбия бериш фаолиятини амалга оширишнинг ҳуқуқий асосларини белгилаб берувчи қонунлар ва қонуности ҳужжатлари яратилган. Уларда ҳар бир кишининг таълим-тарбия олишдан иборат конституциявий ҳуқуқлари, таълим-тарбия муассасалари фаолиятини ташкил этишда иштирок этувчи шахсларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари белгилаб берилган. Шундай бўлишига қарамайдан, бу соҳада фаолият олиб бораётган айрим шахсларнинг қонун ҳужжатлари талабларини менсимасдан амалга оширган ноқонуний ҳаракатлари ҳуқуқ-тартибот идоралари томонидан фош этилди.

Ўлғубек ИСАНОВ,
Зарбдор туман
прокуратураси терговчиси

Ж иззах вилояти Зарбдор туман Халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлимига қарашли 8-сонли соғломлаштириш мактабига таълим муассасаси мудирига лавозимда 2014 йил январь ойида бошлаб ишлаб келган Гулсанам Ҳайдарова (исм-фамилиялар ўзгартirilган) мансаб ваколатини суиистеъмол қилиб, қўл остида ишловчи бир гуруҳ шахслар билан тил бириктириб, ўзларига ишониб топширилган кўп миқдордаги товар-моддий бойликлар ва пул маблағларини ўзлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож қилиб келган.

Улар ўзларининг бу жиноятларини яшириш мақсадида мансаб сохтакорлиги ва расмий ҳужжатларни нобуд қилиш каби жиноятларни ҳам қасддан содир қилганликлари аниқланди. Жумладан, Г.Ҳайдарова Ўзбекистон

Республикаси Меҳнат кодексининг 164-моддаси талабларини кўпол равишда бузган ҳолда 2014 йилнинг 1 январидан 1 сентябргача бўлган мuddат давомида ходимларнинг иш ҳақидан 12 млн. сўмдан ортиқроқ пул маблағларини ноқонуний равишда ушлаб қолиб, талон-торож қилишига қарамайдан, айни шу давр мобайнида мактабига таълим муассасасида фаолият юритиб келаятган ходимларнинг иш ҳақи табелларига ортиқча иш соатларини ёзиш йўли билан 9,7 млн. сўмлик иш ҳақлари асосида равишда тўлаб юборилишига шартли яратиб берган. Бу ҳам етмагандек, ўзининг мансаб мавқеини суиистеъмол қилиб, муассаса ҳўжалик мудираси С.Султонова билан олдиндан тил бириктириб, Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига зид равишда 2014 йилнинг 1 январидан 23 июлигача бўлган давр мобайнида ботчага мурожаат қилган 30 нафар болаларнинг тегишли ҳужжат-

ларини белгиланган тартибда расмийлаштирмасдан, уларни ботчага асосида равишда қабул қилиб, 3,5 млн. сўмлик озиқ-овқат маҳсулотларининг ноқонуний равишда сарф қилинишига йўл қўйиб берган. Шулар билан бир қаторда, мактабига таълим муассасаси тарбияланувчилари томонидан ҳақиқатда истеъмол қилинмаган 5,8 млн. сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмол қилингани ҳақида таомномаларга сохта ёзувлар киритилиб, талон-торож қилиб юборилган. Бу жиноятни яшириш мақсадида ҳўжалик мудираси С.Султонова, ҳамшира Г.Тўхтаева ва ошпаз К.Саломовлар олдиндан ўзаро келишган ҳолда расмий ҳужжат ҳисобланган таомномаларга сохта ёзувлар киритиб, асл нусхаларини ёқиб юбориш йўли билан нобуд қилганлар.

Албатта, қонунларни бузишга уринган ҳар қандай шахсга жавобгарлик муҳарраб. Мазкур ҳолат бўйича ҳам суд ҳукми билан айбдор шахсларга нисбатан тегишли жазо тайинланди.

Халқаро ҳамкорлик

Мамлакатимизнинг тарихан қисқа лавра босиб ўтган тараққиёт йўли қандай синов ва машаққатлар эвазига эришилганлигини юрташларимиз яхши англайди. Шу боис, тинчликни кўз қорачигидек асраш долзарб масалалардан ҳисобланади. Бунги кунда ер юзининг айрим давлатларидаги таҳмикали вазиятларни тўғри баҳолаган ҳолда, юртимиздаги осуда ҳаётнинг қадрига этиш ҳар бир онгли фуқаронинг муҳим вазифасидир.

Ўзбекистон Республикаси Бosh прокуратураси ҳузуридаги СВОЖДЛҚК департаменти ходимларидан бир гуруҳи Париж шаҳрида ўтказилган Жинoий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш соҳасида молиявий чо-

раларни ишлаб чиқувчи гуруҳ (ФАТФ)нинг навбатдаги ялпи мажлисида иштирок этди. Мазкур анжуманда ФАТФ аъзолари ҳамда кузатувчи давлатлар билан бир қаторда, 160 дан ортиқ мамлакат вакиллари ҳам қатнашди.

Ялпи мажлисни кириш сўзи билан очган Франция Молия вазири жанoб Мишель Сапэн ўз нутқида шу йил Парижда амалга оширилган террорчилик ҳаракатлари оқибатлари бутун дунё хавфсизлигига таҳдид солаётгани, бундай салбий ҳолатларнинг олдини олишда БМТ Конвенциялари, унинг тузилмалари ва бошқа минтақавий ташкилотлар доирасида амалга ошириляётган ишлар билан бир қатор-

да, ФАТФ томонидан ушбу иллатга қарши курашиш соҳасида ишлаб чиқилган стандартлар давлатлар томонидан миллий қонунчиликка татбиқ этилганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Бугун терроризм хавфи бошқа давлатларга ёйилишининг олдини олиш муҳим аҳамият касб этаётганлиги инобатга олиниб, ялпи мажлис давомида мазкур иллатга қарши курашиш чоралари кенг муҳокама қилинди. Жумладан, ФАТФ мандатидан келиб чиқиб, террорчилик тузилмалари молиявий тизимлардан фойдаланишининг олдини олиш учун барча давлатлар кескин чоралар қўриши кераклиги таъкидланди.

Кун тартибига кўра, йиғилишда Бельгия ва Австралия

Зоҳид ҲАТАМОВ,
Бosh прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛҚК департаменти
бўлим бошлиғи

давлатларининг жинoий даромадларни легаллаштириш ва терроризмини молиялаштириш соҳасида амалга оширган ишлари тўғрисидаги ҳисоботи муҳокама қилинди.

Мажлис давомида халқаро молиявий тизимга хавф тўғривраётган мамлакатлардаги вазият ҳам муҳокама қилинди. Шунингдек, ФАТФ ташкилотининг ички бошқарувини такомиллаштириш, унинг молиявий ҳисоботлари ва мазкур гуруҳ аъзолигига янги давлатларни қабул қилиш бўйича қатор масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Интенсив боғдорчилик истиқболи

Кучат экиб, боғ яратиш халқимизнинг азалий анъаналаридан бири бўлса-да, мамлакатимизда узумчилик ва боғдорчиликка эътибор кейинги йилларда янада кучайтирилди. Айниқса, боғдорчиликни интенсив технология асосида ривожлантириш, дарахтларнинг серхосил ва эртапишар, пакана ва ярим пакана навларини кўпайтириш борасида кенг қўлланма ишлар амалга оширилмоқда. Аҳолини йил бўйи сархил мева, узум ва бошқа ноз-неъматлар билан таъминлаш, қайта ишлаш саноатининг ушбу маҳсулотларга бўлган талабини қондириш, юртимизнинг экспорт салоҳиятини янада оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ўтган йиллар давомида давлатимиз раҳбари ҳамда ҳукуматимизнинг мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасини ислох қилиш ва ривожлантиришга доир қарорлари миришкор деҳқонларимиз фаолиятида муҳим аҳамият касб этаётди.

Шу маънода, вилоят прокуратураси органлари томонидан ҳам мазкур ҳужжатларнинг ижроси ҳамда соҳа захматкашларининг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш мақсадида қатор чора-тадбирлар амалга оширилиб келинмоқда. Хусусан, Президентимизнинг 2013 йил 13 мартдаги "2013-2015 йиллар даврида республикада узумчиликни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ва Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 4 декабрдаги "2015 йилда мева-сабзавот маҳсулотлари, картошка, полиз ва узум ишлаб чиқариш ҳамда улардан фойдаланиш прогноз параметрлари тўғрисида"ги Қарорлари ижроси юзасидан домий мониторинг ишлари олиб борилди.

Мазкур қарорларда Кишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги ва унинг қўйи тизимларига кишлоқ ҳўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари билан тузилган шартномаларнинг тайёрлов ва хизмат кўрсатувчи ташкилотлар томонидан бажарилиши, шунингдек, мева-сабзавот, картошка, узум ва полиз маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳамда улардан фойдаланиш прогноз параметрлари бўйича шартномаларнинг бажарилиши устидан тизимли назорат олиб бориш юклатилган.

Ўтказилган мониторинглар натижасида вилоятнинг Китоб, Шахрисабз ва Яккабоғ туманларида озик-овқат дастури ижросини таъминлаш ҳамда боғ ва тоқзорларда агротехник тадбирларни амалга ошириш борасида айрим камчиликларга йўл қўйилганлиги аниқланди.

Худудларга бириктирилган мутасадди мансабдор шахслар томонидан тизимли ишлар ташкил қилинганлиги оқибатида боғ ва тоқзорларда 2015 йил ҳосили учун агротехник тадбирлар ўз вақтида амалга оширилмаган. Жумла-

дан, боғдорчилик ва сабзавотчиликка ихтисослашган Китоб туманида 398 гектар боғ ва 905 гектар тоқзорнинг қатор оралари шудгори охирига етказилмаган. Шунингдек, Китоб туманида жами 42,5 гектар боғ ва 92 гектар тоқзорни реконструкция қилиш белгилаб қўйилишига қарамадан бу борадаги ишлар талаб даражасида эмаслиги аниқланди.

Маълумки, боғ ва тоқзорларнинг агротехника талаблари асосида ўз вақтида минерал ҳамда маҳаллий ўғитлар билан озиклантириш мўл-кўл ҳосил қилишга қарамадан. Бироқ, ишга бўлган совуққонлик оқибатида туманда 736 гектар боғ ва 1358 гектар тоқзор минерал ўғитлар билан озиклантирилмаган.

Бундан ташқари, фермер ҳўжаликлари томонидан етиштириладиган мева ва узум, сабзавот, полиз, картошка маҳсулотларини сотиш бўйича шартномалар тузиш ишлари якунига етказилмаган.

Шу билан бирга, дастурда М.Мирзаев номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтидан 109 минг донга тоқ кўчати олиш белгиланган бўлса-да, шу кунга қадар ушбу кўчатларни харид қилиш бўйича шартнома тузиш билан боғлиқ жараёнлар амалга оширилмаган.

Шахрисабз туманида ҳам қўшни тумандаги сингари камчиликларни кўришимиз мумкин. Бу ерда 634 гектар боғ ва 420 гектар тоқзор қатор оралари шудгори амалга оширилмаган. Мисол учун, "Эргашев Саттор", "Шарипов Шоди Шарипович", "Эшбобо набираси Турсуной" фермер ҳўжаликлари тоқзорларида агротехник тадбирлар вақтида бажарилмаган. "Азизов Эркин Азизович" фермер ҳўжалигида 3,4 гектар, "Жуманов Абдували" фермер ҳўжалигида 1,1 гектар боғ реконструкция қилинмаган.

Бу сингари ҳолатлар "Тилолов Нурбек Бобоқулович",

Бахтиёр ИСМАТОВ,
Қашқадарё вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

"Аббор ота", "Хақназарова Гулнара", "Эргашев Насир", "Саламат Очил бобо" ва "Амир бобо набираси Чарос" фермер ҳўжаликларида ҳам учрайдди.

Яккабоғ туманида эса 595 гектар боғ ва 450 гектар тоқзор қатор оралари шудгор қилинмаган. Жумладан, "Сайилтепа Сарчашмаси", "Расулов Машраб Муродович", "Эшмирзаев Нуртош Чориевич", "Имомов Азамат Қодирович", "Исмоилов Дилмурод" ва "Қодирова Хурмат Райимовна" фермер ҳўжаликларида 2 гектардан 20 гектаргача бўлган боғ ва тоқзорларда зарур агротехник тадбирлар амалга оширилмасдан қолган.

Туманда 59 та фермер ҳўжалиги томонидан 248 гектар майдонда интенсив боғ барпо қилиш белгиланганига қарамадан, бу ишлар ҳам пайсалга солиниб, тоқ кўчатлари харид қилиш бўйича фермер ҳўжаликлари томонидан шартнома тузиш билан боғлиқ жараёнлар якунига етказилмаган.

Қайд этилган қарорлар ижроси юзасидан Китоб, Шахрисабз ва Яккабоғ туман прокуратуралари томонидан 2015 йилнинг январь ойида ўтказилган таҳлилий текшириш натижасига кўра қонунбузилиши, уни келтириб чиқарувчи сабаб ва шарт-шароитларни бартараф этиш ҳақида ушбу туман ҳокимлари номига тақдимномалар киритилди.

Иқтисодий барқарорлик – бош мақсадимиз

Маустақиллик йилларида юртимиз барқарор иқтисодий ривожланиш йўлидан изчил бормоқда. Бозор муносабатларини тартибга солиш, маҳаллий ишлаб чиқаришни кучайтириш, тадбиркорлик ва хўнарманчиликни кенг йўлга қўйиш, ёш тадбиркорларни қўлаб-қувватлаш каби ислохотлар жараёни ўз самарасини бермоқда. Бу эса албатта, халқимиз фаровонлигини таъминлашга хизмат қилади.

Бу каби эзгу ишлар ўз-ўзидан бўлмайдди. Тараққиёт, юксалиш осонликча таъминланмайдди. Буларга аввало мамлакатимизда яратилган мустаҳкам қонун устуворлиги билангина эришиш мумкин. Хар биримиз инсон манфаатлари учун хизмат қилар эканмиз, ўзимизга юклатилган вазифаларга масъулият ҳисси билан ёндашсаккина, қонун устуворлигини таъминлашимиз мумкин. Зеро, Юртбошимиз таъбири билан айтганда: "Хуқуқий давлатнинг қуроли ҳам, ҳимояси ҳам, кўзи ҳам, сўзи ҳам қонундир".

СВОЖДЛКК департаментининг Жиззах вилоят бошқармаси томонидан 2014 йилда қўплаг ижобий ишлар амалга оширилди. Жумладан, йил мобайнида солиқ ва валютага оид жиноятларни

аниқлаш, олдини олиш ва бартараф этиш борасида ўтказилган тадбирлар натижасида 299 та хуқуқбузарлик ҳолати аниқланиб, 247 та жиноят иши қўзғатилди ва 59 та маъмурий хуқуқбузарликка доир ишлар юритилди. Хуқуқбузарлардан жами 1 млрд. 98,6 млн. сўмлик ноқонуний муомалага киритилган товармоддий бойликлар олиб қўйилди. Аниқланган хуқуқбузарликлар юзасидан давлат ва жамият манфаатларига етказилган 2 млрд. 147,2 млн. сўмлик зарар аниқланиб, 236 млн. сўмнинг ундирилиши таъминланди. Амалга оширилган ишлар юзасидан давлат бюджетига 20 млрд. 150,4 млн. сўмлик қўшимча солиқ, молиявий ва маъмурий жарималар ҳисобланиб, 16 млрд. 973,4 млн. сўмининг ундирилишига эришилди.

Валюта олди-сотдиси билан боғлиқ 21 та ҳолат аниқланиб, улар юзасидан 2 та жиноят иши, 19 та маъмурий хуқуқбузарликка оид ишлар қўзғатилди. Ноқонуний муомаладан 23480 АҚШ доллари, 36930 Россия рубли, 85,5 минг козок тенгеси ва 127,1 млн. сўм ашёвий далил тариқасида олиб қўйилди. Жумладан, Пахтакор туманида яшовчи Зоҳиджон Музаффар Усмоновлар шу ҳудуддаги бозорда 3500 АҚШ долларини фуқаро Д.Жўлтаевга жами 10 млн. 640 минг сўмга сотаётганда ходимларимиз томонидан ушланди. Улардан 3500 АҚШ доллари, 10 млн. 640 минг сўм ва 4 минг 760 Россия рубли ашёвий далил сифатида олинди ва қонунбузарлар жазога тортилди.

Яширин иқтисодий фаолият билан шуғулланувчи, давлат рўйхатидан ўтмасдан фаолият кўрсатаётган 54 та яширин цех фош этилиб, 43 та жиноят ва 11 та маъмурий ишлар юритилди. Ноқонуний ишлаб чиқарилган 53,1 млн. сўмлик маҳсулотлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Алкоголли маҳсулотларнинг ноқонуний ишлаб чиқарилиши ва муомалага киритилиши билан боғлиқ 8 та жиноят ва 6 та маъмурий хуқуқбузарлик аниқланиб, хуқуқбузарлардан 17,6 млн. сўмлик маҳсулот олиб қўйилди. Жумладан, форшлик Раббим Ҳамроқулов ҳамқишлоқларига савдо хизмати кўрсатиш учун дўкон очган. Тўғри, инсон ишлаб, оиласи фаровонлигини таъминлаши

Фахриддин ҲАМДАМОВ,
СВОЖДЛКК департаментининг Жиззах вилоят бошқармаси бошлиғи

керак. Лекин фаолият қонуний бўлиши талаб этилади. Р.Ҳамроқулов олдин ҳам маъмурий жазага тортилганига қарамадан, яна савдо қонунларини бузди. У харидор Л.Умаровга "Фабричная" номи ароқни, "Қибрай" пивосини ва "Пал-малл" сигаретини қонунга хилоф равишда сотаётганда, департаментнинг туман бўлими ходимлари томонидан ушланди. Дўкон холислар ишторикида кўздан кечирилганда эса, яна 21 донга "Фабричная" ароғи борлиги маълум бўлди. Хуқуқбузар айбига яраша жазага тортилди. Шунингдек, тамаки маҳсулотларининг ноқонуний муомалага киритилиши билан боғлиқ 3 та жиноят ва 6 та маъмурий хуқуқбузарлик ҳолати аниқланиб, 1782,5 минг сўмлик маҳсулот олиб қўйилди. Ноқонуний нақд пул айланмаларини аниқлаш борасида амалга оширилган тадбирлар натижасида 34 та жиноят иши қўзғатилиб, 22,1 млрд. сўмлик ноқонуний нақд пул айланмалари аниқланган.

Бундан ташқари, коррупция ҳолатларини фош этиш борасида 57 та, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ҳолатлари билан боғлиқ 1 та жиноят иши қўзғатилди.

Оламнинг мувозанати тенглашган кун

[Давоми. Бошланиши 1-бетда]

То Ҳиндистон тахтига ўтиргунига қадар Наврўз байрамини нишонлаш аънаёнага айланган мамлакатларда яшаган Заҳриддин Муҳаммад Бобур ўз асарларида бу байрамга алоҳида эътибор қаратган. У бир газалида Наврўз байрамини куйидагича таърифлаган:

*"Юзи наврўзию васл ийди-ни Бобур ганимат тут,
Ки мундин яхши бўлмас бўлса юз наврўзи байрамлар".*

Ҳиндистонда ҳозирги кунда жуда оммавийлашган бозорларни безатиш одатини Бобурнинг сеvimли маликаси Моҳим Бегим Наврўз байрамида бошлаб берган. "Хумоюн-нома"да гувоҳлик берилишича, Наврўз байрами юзлаб теурийзода маликаларнинг дийдорлашуви ва бир улкан дастурхон атрофида йиғилиши билан нишонланган.

Наврўз аслида дунёнинг ёши улуг байрами бўлиб, у ҳар йили оламга янги кун сифатида кириб келади. У нафақат йилнинг янги куни, балки саодатманд кўнгилларнинг ҳам янги кунидир. Халқимизда бу айём билан боғлиқ қанчадан-қанча эзгу аъналар бор. Бу аъналарнинг асл илдилари миллият маънавиятининг энг қадимий манбаларига бориб тақалади. Табиатнинг, инсон вужудининг уйғониши, буюк яшариш фасли бўлиши Наврўз одамзоднинг ризк-насибасига ҳамиртуруш ҳозирлайди. Дала ишлари бошланади. Бободехқонларимиз ерга барака уруғи қадай бошлайдилар. Кексалар кўлларини дуога

очиб, Яратган Эгамдан эл-юртга тинчлик-омонлик, дастурхонимизга тўкин-сочинлик сўрасалар, чорвадорлар йилнинг файзу барокатли келишини тилайдилар. Ер юзиде ҳаёт пайдо бўлибдики, ҳар баҳорда шу такрорланади.

Халқимиз гўзал урф-одатлар, эзгу аъналарга жуда бой. Наврўз кунларида ана шундай аъналарни ўзиде жамлаган қадриятларимиз янада ёрқинроқ намоён бўлади. Далаларда кўклам ишлари, дошқозонларда сумалак қайнайди. Табаррук онахонларга қўшилиб қизлар ва келинчалар қозон атрофида шўх-шодон куйлашади, рақсга тушишади, пазандалик, ижодкорлик маҳоратларини намоёйиш этишади. Наврўз шодиёнасида улуг аждодларимиздан бизгача етиб келган нодир қўшиқлар, ялла-ю термалар, қадим рақслар ижро этилади. Болакайлар қўлидаги варрақлар орзу қалдирғочларидай кўк узра парвоз қилади.

Бу фасл кириши билан қилинадиган муҳим ишлардан бири кўчат ўтказишдир. Наврўз байрами олдидан ташкиллаштириш аънаёнага айланиб қолган умумхалқ ҳашарида дов-даракларга шакл бериледи, ариқ-зорлар тозаланиб, қабристонлар ободонлаштириледи. Мевали ва манзарали дарахт ҳамда гул кўчатлари экилади. Наврўз арафасидаги умумхалқ ҳашарида ҳам юртимизнинг ҳар бир кўчаси, байрам ўтадиган боғу хиёбонларида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари олиб борилди. Ҳар бир корхона ва муассасада, маҳалла фуқаролар йиғинларида Наврўз умумхалқ байрамини шоду хуррамлик билан ўтказишга тайёргарлик қўрилди. Энг асосийси, ногиронлар, кам таъминланган оилалар, яқка-ёлғизларга муруват кўрсатилди. Буларнинг барчаси халқимизнинг азалий қадриятлари ҳис бўлган саховат намунасиридир.

Бу байрамда атрофдаги инсонлар, қавм-қариндош ва узок-яқиндаги биродарларимиз билан меҳр-оқибат, хурмат-иззат каби ришталарни янада мустаҳкамлаб, қалбларимизни покларди. Шу маънода Наврўз "Янги кун"гина эмас, қадриятлар бардавомлиги, яшариш ва янгилашни айёми ҳамдир.

Ватанимиз мустақилликка эришганидан кейингина Наврўз ўзининг тарихий қадр-қимматини тиклади. Турли даврлардаги тўсиқлар, чеклашу таъйиқлар, тақиқларга қарамай, Наврўз ўзининг бор бўйбастии билан қайта тикланди. Айниқса, мустақиллик йилларида Юртбошимиз раҳнамолигида Наврўз, у билан боғлиқ аъналар ва урф-одатларимиз қайта тикланиб, ушбу байрамга бўлган эътибор янада кучайди. Зеро, Президентимиз Ислом Каримовнинг "Ҳеч шубҳасиз, айтиш мумкин: аввало, халқимизнинг ўз ота-боболарининг ўлмас қадриятларига, урф-одатларига бўлган садоқати, ирода ва қатъияти туфайли Наврўзи олам, мана, минг йиллар давомида юртимизда безавол, абадий яшаб келмоқда", дея таъкидлаганлари бежиз эмас.

Бола эдик. Наврўз келиши билан бири чўқурликда, бири дўнгликда, яна бошқаси эса даланинг қоқ ўртасида жойлашган пасткам, яқкам-дуккам уйлариинг шиферсиз томида лолақизгалдоқлар очиларди. Бир неча кунлаб давом этадиган баҳор ёмгирида ана шундай уйлариинг аҳоли-ю, унда яшайдиган одамларнинг ташвишларини, пахсадан тикланган лойсувоқ деворларнинг нураб ётишини тасаввур этиб кўраверинг.

Норбўта ФОЗИЕВ,
«Hudud»

Бугун кундан-кунга ободонлашиб, замонавий қиёфага қираётган шаҳар ва қишлоқларимиз жамолига боқиб, у кунлар ортда, яқин ўтмишда қолганига имон келтирасиз. Энди қишлоқ одамлари йил бўйи тиним билмай қилган меҳнатлари эвазига топган даромадларига пойдеворини мустаҳкам қилиб пишиқ гиштан баланд кўрғонлар қуришмоқда ёки замонавий шаҳарчалар, турар жой массивларидан барча қулайликларга эга бўлган уйлар сотиб олишмоқдаки, уларни кўриб кўзингиз қунаб, кўнглингиз яйрайди.

Бу — мустақилликка эришганимиз ва мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчликнинг шарофати, бу Юртбошимизнинг узокни кўзлаб амалга ошираётган оқилона сиёсати натижасидир.

Кўкламнинг енгилгина шабадаси майсалар исини тинмай атрофга таратади. Ўрик гулларининг атри димогингизга ҳуш ёқади, қушларнинг гўзал хонишига жўр бўлгингиз келади. Бодрокдек потирлаб чиққан ялпизлар, айниқса, улар таратаётган ис атрофини тўтиб, қайфиятни кўтареди. Бундай ҳаводан нафас олган кишининг бир зумда чарчоғи қичиб, ўзини онадан янги туғилгандек ҳис этади. Бу — Куёшнинг Ҳамал буржиға кириб, кеча ва кундуз тенглашганидан, юртимизга яшариш ва янгилашни фасли баҳор кириб келганидан дарак. Бу табиатда сирли ва муаззам мувозанат ҳукмронлик қилаётганлигидан дарак.

Анжуман

Ўтган ҳафтада Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан "Кексаларни эъзозлаш йили" Давлат дастури ижроси устида жамоатчилик назоратини ўрнатишда оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва ролига бағишланган анжуман ўтказилди.

Дастур ижросига бағишланди

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузурдаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди ҳамкорлигида ташкил этилган анжуманда вазирлик ва идоралар, ижодий ва жамоат ташкилотлари вакиллари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ахборот хизматлари раҳбарлари, марказий ва ҳудудий оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Анжуманда сўзга чиққанлар мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар аҳолининг барча қатламлари манфаатларини кўзлаши билан алоҳида аҳамият касб этаётганини таъкидлашди. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, қатор қонунлар, давлат дастурлари ёши улуг юртдошларимизни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашдек эзгу мақсадларга хизмат қилмоқда.

"Кексаларни эъзозлаш йили" Давлат дастури бу йўналишдаги ишларни янада кучайтириш, фахрийларнинг саломатлигини асраш, уларга моддий ва маънавий кўмак кўрсатиш, бу йўналишдаги эзгу савий-ҳаракатларини давр руҳига ҳамоҳанг тарзда йўлга қўйишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Тадбирда Давлат дастурида кўзда тутилган вазифалар ижросини таъминлашда жамоатчилик назоратини самарали ўрнатиш, бунда ижтимоий ҳаёт таъминлашга таянчилишида оммавий ахборот воситаларининг ҳолис ва ҳаққонийлигини, жараёнга чўқур таҳлилий асосда ёндашувини таъминлашга оид вазифалар белгилаб олинди.

Ўз муҳбиримиз

Боқий аъналар давом этмоқда

Наврўз байрами арафасида жойларда ободончилик-кўкаламзорлаштириш, экин-тикин ишлари авжига чиқди. Кимлар ён-атрофини саранжом-сарништа қилса, кимлар кўчат ўтказди. Кексалар, беморлар, ногиронлар ҳолидан хабар олинди.

Байрам шукуҳи кезиб юрган шу кунларда республика-мизнинг барча ҳудудларида Наврўзи оламга шоду хуррамлик билан тайёргарлик қўрилмоқда. Кўча ва хиёбонлар, ҳовли-жойлар байрамона безатилаётди.

Жойлардаги барча маҳаллаларда байрамга тайёргарлик ишлари уюшқоқлик билан ташкил этилмоқда. Қўчалар, маҳалла гузарлари, зиёратгоҳлар, қабристон ва масжидлар, тарихий обидаларда ободонлаштириш ишлари амалга оширилаётди. Бундай хайрли тадбирлар халқимизга хос инсонийлик, саховатпешалик, шукроналик фазилатларини яққол намоён этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 7 мартдаги фармойишига мувофиқ, март-апрель ойлари мамлакатимизда обо-

донлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлиги, деб эълон қилинди. Бугун ҳар бир юртимизимиз ўз ҳовлиси, маҳалласида эзгу ниятлар билан кўчат ўтказиш, юртимизни боғу бўстонга айлантиришга киришган. Айни вақтда барча маҳалла ва қишлоқларда, кўча ва хиёбонларда, муқаддас қадамжо ва зиёратгоҳларда кенг қўламли ободонлаштириш-кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилмоқда. Беморлар, ногиронлар, кексалар, кам таъминланган оила-

лар ҳолидан хабар олиниб, уларга моддий ва маънавий рағбат кўрсатилаётди.

Халқимиз кўкламни шод-хуррам қарши олмақда. Яхши ният билан кўчат ўтказмоқда. Эзгу мақсадлар билан қутиб олинган Наврўзнинг қадами қут-баракали келади, дейишади. Шундай экан, тилагимиз — тинчлик-омонлигимиз абадий бўлсин, барчамиз учун азиз ва муқаддас бўлган она диёри-мизга кўз тегмасин! Ҳар кунимиз Наврўз бўлсин!

Ўз муҳбиримиз

Қонунийлик — фаолият мезони

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

Туман ва шаҳар прокурорлари томонидан тadbиркорлик билан шуғулланиши мақсад қилган фуқаролар билан 519 мартаба учрашув ўтказилиб, мулоқотларда янгида иш бошланиш ният қилганлар амалдаги қонун ва қонуности ҳужжатлари билан ҳавола этилган имкониятлар, имтиёзлар ҳусусида батафсил маълумот бериш билан бирга, ўртага ташлаган муаммоларни ҳал этиш чоралари кўрилди.

Тadbиркорлик субъектларининг "Ишонч телефони"га қилаётган muroжаатлари ҳам қонуний ҳал этилмоқда. Хусусан, Риштон туманидаги калава ип ишлаб чиқарувчи "Рус-Ўзбектекстиль" қўшма корхонасида рўй бераётган электр энергияси таъминотидаги узлишлар бартараф қилинди. "Ишонч телефони" орқали олинган тadbиркорларнинг 357 та muroжаати қонун талаблари асосида кўриб чиқилди.

Ил мобайнида вилоятда 24 та хорижий ва қўшма корхона ташкил этилиб, рўйхатга олинган. Уларда 404 та янги иш ўрни яратилган. Айни пайтда хорижий инвестиция широклидаги корхоналардан 124 таси фаолият юритмоқда.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан ташқи иқтисодий фаолият билан боғлиқ қонунлар ижроси қўшма корхоналарнинг ташкил қилиниши ва фаолиятларининг ривожлантирилишида ҳокимликлар томонидан амалга оширилган ишларга эътибор қаратилган ҳолда ўрганилди. Таҳлиллар асосида ҳокимликларга киритилган тақдимномалар, кўрилган чора-тadbирлар натижасида Фарғона шаҳридаги Хитойнинг "Фергана-Пекин" хорижий корхонаси, Россия Федерацияси, Жанубий Корея ишбилармонлари билан ҳамкорликда ташкил этилган Дангара туманидаги "Бештау" ва Кувасой шаҳридаги "Фергана Ле Глобал Интернационал" қўшма корхоналарининг тўхтаб қолган фаолияти қайта тикланди.

Саноат корхоналари, акциядорлик жамиятларининг тўла қувват билан ишлашини таъминлаш, хорижий ва қўшма корхоналари ишга тушириш, тўхтаб қолган корхоналар фаолиятини тиклаш, кичик бизнес ва хусусий тadbиркорликни, касаначиликни ривожлантириш жараёнида иш ўринлари яратилиб, меҳнат ва бандлик муаммолари ҳал этилмоқда. Олий Мажлис Сенати то-

монидан тасдиқланган Дастурга мувофиқ ҳисоботларга кўра, вилоятда 92875 та, режалаштирилганига нисбатан 219 та кўп иш ўрни яратилган. Бироқ иш ўринлари яратиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш Дастурининг ижроси таҳлилларида ҳокимликлар ҳузурдаги тааллуқли комиссияларнинг фаолияти самарали ташкил этилмаган ҳамда ҳисоботларга кўшиб ёзилган ҳолатлар аниқланди. Хусусан, Ўзбекистон туманида "Бегматов Маҳмуджон" биологаторияси, "Ўзбекистон МТП" очик акциядорлик жамияти, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, "Обод Кенасас", "Шўрусв инвест", "Стар гинес", "Қозикалон", "Масъулияти чекланган жамиятларида амалда яратилмаган иш ўринлари ҳисоботларга кўшиб ёзилгани аниқланиб, туман бандликка кўмаклашиш марказининг мансабдорлари ва бошқа шахсларга нисбатан ҳуқуқий таъсир чоралари кўрилди.

Бундан ташқари, иш ҳақи, пенсия ва нафақаларнинг ўз вақтида, тўлиқ тўлаб борилиши доимий назоратга олинган. Таҳлиллар асосида кўрилган чора-тadbирлар натижасида 103 та ҳўжалик юритувчи субъектнинг ишчи-ҳодимларига иш ҳақлари ундириб берилди. Иш ҳақидан қарздорликка йўл қўйган мансабдор шахслар тегишли тартибда жавобгарликка тортилди. Шунингдек, ижтимоий нафақаларнинг тўри тайинлаши ва тўланиши, ўз вақтида молиялаштирилиши ва нақд пул билан таъминланиши мунтазам равишда таҳлил этилиб, қонунбузилишлар бартараф қилинди. Хусусан, Тошлоқ туман прокуратураси томонидан 38 та протест келтирилиб, фуқароларга асосиз камайtirилган пенсия тўловларининг тўлиқ тўланиши таъминланди.

Айни чоғда жисмоний ва юридик шахсларнинг muroжаатлари, ариза ва шикоятлари диққат билан, атрофлича ўрганилмоқда. 10501 та muroжаатнинг 6750 таси ёки 64,3 фоизи бевосита прокуратура органларида қонунда белгиланган муддатларда кўриб чиқилиб, ҳал этилди. Хусусан, маҳкум й.Мамадиевга ЖКнинг 168-моддаси 3-қисми "в" банди ва бошқа моддалар билан 5 йил-у 1 ой озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланиб, амнистия актига асосан жазо муддати учдан бир қисмга қисқартрилган. Маҳкумнинг турмуш ўртоғи Э.Мамадиева жиноят иши бўйича етказилган зарар тўлиқ қопланганлиги учун й.Мама-

диевга озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазо тайинлашни сўраб, вилоят прокуратураси ёзган ариза-сига асосан, вилоят суди Раёсатига назорат тартибда келтирилган протест қаноатлантирилди. Шунингдек, фуқаро Қ.Тешабоевнинг аризаси ўрганилиб, Марғилон-Қува автомобили йўли бўйида жойлашган Тошлоқ туманидаги 12-умумтаълим мактаби ўқувчилари йўлни кесиб ўтаганида жойга светафор ўрнатилиши таъминланди. Фуқаро Ю.Абдурахмоновнинг суд буйруғига асосан 2 нафар фарзандининг моддий таъминоти учун алимент ундириб берилмаётгани ҳақидаги аризаси бўйича ўтказилган текшириш натижасида алимент пулларини тўламай келган Қ.Абдурахмоновга нисбатан қонун доирасида чора кўрилди. Юқоридикидек йўсинда 1554 нафар фуқаронинг muroжаати қонуний ҳал этилиб, бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Юридик шахслардан келиб тушган muroжаатлар ҳам атрофлича ўрганилиб, муаммоларини ҳал этиш, ҳақларини ундириш борасида амалий ёрдам кўрсатилди. Чунончи, вилоят ҳўжалик судининг қарздорлар — Бағдод, Риштон, Қува ва Тошлоқ пахта тозалаш заводларидан "AYUKO TEKST" хусусий корхонаси фойдасига 16 млн. сўм ундиришга оид ижро ҳужжати ижро қилинмаётгани ҳақидаги muroжаат ўрганилиб, қарздорлардан тўлиқ ундириб берилди.

Таълим соҳасидаги ислохотлар жараёнида фарзандларимиз мукамал билим олиб, қилиш имконлар бўлиб етиштирилиши учун барча шарт-шароитлар яратилди. Ун икки йиллик мажбурий таълим тизими жорий этилди. Шаҳар ва қишлоқларда замонавий лицей ва касб-хўнар коллежлари, янги мактаблар қурилди. Билим даргоҳлари ўқув қуроллари, компьютерлар билан тўлиқ жиҳозланди. Ўқитувчиларнинг мунтазам равишда малакаларини ошириб беришлари йўлга қўйилди. "Соғлом бола йили" Давлат дастурига биноан, болалар ҳам жисмоний, ҳам маънавий соғлом ўсиб-ўлғайишлари учун эътиборга молик ишлар амалга оширилди.

Республика Бош прокуратурининг буйруқ ва кўрсатмалари асосида вилоят прокуратураси органлари томонидан 9-синф битирувчиларини таъминловчи кейинги босқичига тўлиқ жалб этиш, мактаб ва касб-хўнар коллежларида давомати яхшилаш, коллеж би-

тирувчиларини ишга жойлаштириш, ёшларнинг чет элга чиқиб кетиши, қизларнинг эрта турмушга чиқишининг олдини олиш, меҳрибонлик уйда тарбияланган уй-жойга муҳтож болаларга турар жой ажратиш бериш доимий назоратга олинди.

9-синф битирувчилари ўқиниши кейинги босқичида танлаган соҳалари бўйича аниқ тасаввурга эга бўлишлари учун "Қаерда ўқимокчиси?" номли китоб нашр қилинди. Вилоятдаги барча лицей ва касб-хўнар коллежларидаги таълим йўналишлари, соҳалари ҳусусида тўлиқ маълумотлар киритилган ушбу нашр барча мактабларга етказилди. Шунингдек, мактабларда вилоятдаги барча коллежлар тўғрисидаги маълумотлар жамланган алоҳида бурчаклар ташкил этилиб, 9-синф битирувчиларига ўзларига мақбул соҳани танлаш имконияти яратилди. Айни чоғда ун икки йиллик мажбурий таълим талаблари, таъминловчи кейинги босқичи йўналишини танлаш имкониятлари ҳусусида ота-оналар билан суҳбатлар, улар иштирокида ўтказилган йиғилишлар натижасида 9-синф битирувчиларининг 99,8 фоизи лицей ва коллежларга ўқишга жалб этилди. Бироқ касб-хўнар коллежларида ўтказилган мониторингларда давоматнинг пастиги кўзга ташланди. Вилоят ҳудудий бошқармасининг масъул мансабдор шахслари касб-хўнар коллежларининг маъмуриятларидан дарсга қатнашмаслик сабабларини ўрганиб, давоматни яхшилашни талаб қилиш ўрнига, ҳақиқий ҳолатини яшириб келишгани аён бўлди. Чунончи, Қува туманидаги 8 та касб-хўнар коллежида мунтазам дарсларга қатнашмаган бир неча нафар ўқувчининг оилавий шароити ўрганилмаган, уларнинг нима билан машғуллиги таълим муарасасалари раҳбар ва ўқитувчиларини ташвишлантирмаган.

Ўқувчилар давоматини яхшилаш мақсадида вилоятдаги 21 та коллежда 41 нафа турникет мосламалари ўрнатилди. Лекин айрим таълим муассасаларининг раҳбарлари давоматни яхшилаш учун яратилган ушбу қулайликдан фойдаланишмаган, турникет мосламалари эса ишлатилмаган, картончалар йўқотилган ҳолатлар ҳам аниқланди. Ўзбекистон туманидаги иқтисодий ва коммунал ҳўжалиги, Фарғона туманидаги агросаноат касб-хўнар коллежлари эса интернет тармоғига уланмагани,

Баҳодир ПУЛАТОВ,
Фарғона вилоят прокурори

Қува агросаноат касб-хўнар коллежида турникетнинг компьютер хотирасига маълумотлар киритилмагани аниқланиб, тегишли чоралар кўрилди. Шунингдек, 12 йиллик мажбурий таълимни тугалламай, чет элга чиқиб кетишнинг салбий оқибатлари тушунирилиши натижасида коллежларнинг чет элга чиқиб кетган ўқувчилари доимий яшаш жойларига қайтарилиб, таълимга жалб қилинди, битирувчилар ишга жойлаштирилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан касб-хўнар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш билан боғлиқ кўзбўямачиликка чек қўйилди. Уч томонлама шартномалар тузилишида аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари бартараф этилиб, битирувчилар ҳақиқий иш билан таъминланди. Касб-хўнар коллежлари битирувчиларининг эркин касб танлашини таъминлаш мақсадида вилоят ҳокимининг қарорига асосан ҳудудларда меҳнат ярмаркалари ўтказишнинг жадвали ишлаб чиқилди. Барча туманларда ойда бир марта бўш иш ўринлари ярмаркалари ўтказилиши йўлга қўйилди. Уларга жалб этилган коллеж битирувчилари ишга жойлаштирилди.

Вилоят халқ таълими бўлимига қарашли 2 та "Меҳрибонлик уйи"да яшаш таълим олган, турар жойга муҳтож битирувчиларнинг барчасига турар жой ажратиши таъминланди. Хусусан, Кўқон шаҳридаги 12-сонли "Меҳрибонлик уйи" тарбияланувчиси О.Турсуналиева Яйпан шаҳрининг Жомий даҳасида Ўзбекистон туман прокуратураси ва туман ҳокимлиги, МФЙлари раислари ва жамоатчилик вакиллари иштирокида 3 хонали уй жиҳозлари билан топширилди.

Хулоса қилиб айтганда, барча соҳаларда қонунийликни таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш ва уларнинг олдини олиш, ҳуқуқ тарғиботи воситасида қонунларга оғимшай рия эйтиш кўникмаси сингдирилмоқда. Зеро, ҳуқуқ ва бурч мутаносилиги ҳуқуқни тасаруф этиш билан бир қаторда, мажбуриятларга сўзсиз амал қилишининг оддий ҳолга айланиши фуқаролик жамиятининг тамал тошларидан бўлиб ҳисобланади.

Иқтисодий барқарорлик — бош мақсадимиз

/Давоми. Бошланиши 3-бетда/

Минерал ўғит, нефть маҳсулотлари ва чигитни талон-торож қилиш ҳамда республика ҳудудидан қонунчи олиб чиқиб кетишининг олдини олиш борасида ўтказилган тезкор-қидирув тadbирлари натижасида 29 та қонунбузилиш ҳолатлари аниқланиб, 28 та жиноят иши қўзғатилди, 1 та ҳолат юзасидан маъмурий ҳуқуқбузарлик доир иш юритилди. Ўтказилган тadbирлар давомида ҳуқуқбузарлар томонидан 13,1 млн. сўмлик минерал ўғит, 10,1

млн. сўмлик нефть маҳсулотлари ва 3,1 млн. сўмлик чигит талон-торож қилинганлиги аниқланган.

Жисмоний ва юридик шахсларнинг muroжаатларини кўриб чиқиш юзасидан 2014 йилда бошқарма ва ҳудудий бўлимларга жами 178 та muroжаат келиб тушган бўлиб, шундан 21 та muroжаат бўйича тушунтириш берилган. 2 таси қаноатлантирилди, 1 таси рад этилган, 35 та muroжаат эса жиноят ишларига қўшилган. 113 та muroжаат ҳал қилиш учун бошқа муассасаларга юборилган ва 6 та muroжаат аноним деб топилган. Бошқарма ва ҳудудий

бўлим ҳодимлари томонидан жами 456 нафар фуқаро қабул қилинган бўлиб, шундан 343 нафари шахсан бошқарма ва бўлим бошлиқлари томонидан, 41 нафари бошқарма бошлиғи ўринбосари томонидан қабул қилинган. Фуқароларнинг 22 нафари меҳнат жамоаларида, 17 нафари яшаш жойларида қабул қилинган.

Тadbиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини янада қучайтириш мақсадида ўтказилган тезкор тadbирларда айрим мансабдор ва масъул шахслар томонидан 38 та тadbиркорлик субъектлари вакилларининг ҳу-

қуқлари бузилганлиги аниқланиб, айбдор шахсларга нисбатан 26 та жиноят иши қўзғатилди. Ўтган вақт мобайнида 55 нафар тadbиркорга амалий ёрдам кўрсатилиши натижасида, улар томонидан 111 та янги иш ўрни яратилиб, 405 млн. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Бу каби амалий ишлар жорий йилда ҳам давом этади. Зеро, юрт навақи, халқ турмуш тарзи фаровонлигини оширишда солиқ ва валютага доир қонунлар ижросини таъминлашнинг, тadbиркорларни қўллаб-қувватлашнинг аҳамияти каттадир.

Тадбиркорлик осон иш эмас. Унинг ўзига яраша машаққатлари бор. Ана шу соҳада ҳалол ва тўғри йўлдан бориб, фаолиятини қонуний талаблар асосида ташкил этаётган ишбилармонлар анчагина.

Уяли телефон шайдолари

Зиёдулла ИНАГАМОВ, СВОЖЖДЛКК департаментининг Чилонзор туман бўлими бошлиғи

Аммо шахсий манфати учун ҳар нарсага тайёр одамлар ҳам афсуски, учраб турибди. Уларнинг амалдаги қонуналарни четлаб ўтиб, ўз чўнтақларини қаппайтириш пайида бўлишлари эса бир қатор муаммоларни келтириб чиқармоқда.

Республика Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖЖДЛКК департаментининг Тошкент шаҳар бошқармаси ва Чилонзор туман бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда фуқаро Абдулла Ражабов (исм-фамилиялар ўзгартрилган) бир гуруҳ шахслар билан жиноий тил бириктириб, боғжона тўғрисида қонун ҳужжатларини бузган ҳолда, жуда кўп миқдордаги солиқларни тўлашдан қасддан бўйин товлаб, савдо қоидаларини бузганлиги аниқланди. Шунингдек, улар томонидан импорт қилинган 2 млрд. 284 млн. 718 минг сўмлик уяли телефон эҳтиёт қисмларини боғжона расмийлаштирувидан ўтказишда банк тамғаси ва имзо қалбақлаштирилган сохта шартномалар тақдим қилинганлиги, савдодан тушган 1 млрд. сўм нақд пуллар эса банкка топширилмасдан, Давлат солиқ инспекциясида акс эттирилмаган ҳолда бюджетга тўланиши лозим бўлган 50 млн. сўмлик ягона солиқлар қасддан тўланмаганлиги маълум бўлди.

Тадбир якунида чет элда ишлаб чиқарилган ва тегishли ҳужжатларга эга бўлмаган 10 минг 200 дона, баҳоси 600 млн. сўмликдан зиёд бўлган уяли телефон эҳтиёт қисмлари ашёвий далил сифатида олиб кўйилди.

Гувоҳи бўлганингиздек, белгиланган тартиб-қоидаларга таяниш, қонуний фаолият олиб бориш ўрнига қингир йўлни танлаган устомонлар ўзлари учун катта муаммоларни орттириб олишида ва қонуний ҳаракатлари учун уларга нисбатан жиноят иши кўзгатилиб, суд ҳукми билан жазо муқаррарлиги таъминланди.

Халқимизда эгри кўчадан юрсанг ҳам тўғри юр, деб айтилган пурмаъно ибора бор. Бу ҳуқуқбузарлар эса тўғри йўлдан ҳам эллаб юрлмадилар.

Начора, қонун ҳар қандай fairйирқонуний хатти-ҳаракатга мурасишдир.

Нафс домиди

Тўлқин ШАРИПОВ, СВОЖЖДЛКК департаментининг Чиноз туман бўлими бошлиғи

Мамлакатимизда тадбиркорликни жадал ривожлантириши таъминлаш ҳамда тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясини янада кучайтириш устувор йўналишлардан бири бўлиб, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш аҳоли бандлиги ва фаровонлигини ошириш муаммоларининг ҳал этилишида муҳим омили ҳисобланади. Бугун тадбиркорлар иқтисодий ислохотлар жараёнида фаол иштирок этмоқда.

Бу борада СВОЖЖДЛКК департаментининг органлари асосий эътиборни тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш билан бир қаторда, улар фаолиятига ноқонуний аралашувларнинг олдини олиш, турли тўсиқ, суиистемчиликлар ҳамда коррупция ҳолатларига барҳам беришга ҳам қаратмоқда. Назорат қилувчи органлар томонидан ўтказилаётган турли текширишларнинг йилдан-йилга камайиши ва текширишларнинг режа асосида белгиланган мuddатларда ўтказилиши тадбиркорларга эркин фаолият олиб бориш имконини бермоқда.

Тадбиркорликни ривожлантириш йўлида кенг қўлмал ишлар олиб борилаётган бир пайтда шахсий манфаатини ҳамма нарсадан устун қўядиган айрим мансабдор шахслар томонидан улар фаолиятига турли асоссиз тўсиқлар қўйиб, моддий манфаатдор бўлиш ҳолатлари ҳам учраб турганлиги ачинарли ҳолдир.

Нафс Чиноз туман ҳокимлиги ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатиغا олиш инспекцияси мутахассиси вазифасида ишлаб келаётган Диербек Рустамжонов (исм-фамилиялар ўзгартрилган)ни жиноят содир этишга ундади.

Д.Рустамжонов мансабдор шахс бўлмагани ҳолда, фуқаро О.Миразизовадан хусусий корхонани давлат рўйхатидан ўтказиш ва ҳужжатларини расмийлаштириш эвазига товламачилик йўли билан 350 минг сўм талаб қилиб, ушбу пуллари инспекция мутахассиси М.Бадалбоев орқали олган вақтда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари томонидан ушланди.

Суд ҳукми билан уларга нисбатан тегishли жазо тайинланди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик доимо қонун ва давлат ҳимоясида эканлигини, уларнинг манфаатларига зид ишлар қилинишига йўл қўйилмаслигини яна бир бор эслатиб ўтишни истардик.

Жиноятга қонуний тўс бермоқчи эди...

— Назорат касса аппарати ишлатишим ҳақида банк ходимлари ҳам, солиқчилар ҳам айтишмаганди... — Иброҳимнинг (исм-фамилиялар ўзгартрилган) бошида турфа ҳаёллар чарх урарди-ю, шу сўзларни такрорларди, ҳолос. Бу билан қилмишларини хаспўшмамоқчи бўлмагани ёки чиндан ҳам аттанг қилаётганини, билиб бўлмасди...

Ҳаммаси ўша — уфатлари билан ошхўрлик қилган кундан бошланди.

— Э-э, ҳозир ҳамма пул машинафурӯшларда бўлиб қолди, — деди улардан бири мақтанган кўйи. — Нима кўп, йиғиб-териб пул жамғариб, машина минаман, деган кўп...

Хуллас, Иброҳим бир-икки кун автомашиналар савдосига аралашиб кўрди-ю, қўлига пул тушган, чиндан ҳам "пайтавасига кўрт тушди": "Ошналарим бекорга мақтанмаган экан. Одам борки, пул йиғиб, машина олишга интиляпти. Ҳар бир савдодан 100-200 доллардан фойда қолса нима?! Шу ишнинг этагидан тутганим бўлинсин!"

У ширин орзуларга берилганча, бир неча ой автомашина олиб-сотиб юрди. Чиндан ҳам яхшигина фойда кўрди. Бу орада орттирган янги танишлари ундаги интилиш, ғайратни кўриб, бошқача маслаҳат беришди:

— Ундан кўра, чет элдан бир мuddат ишлатилсан, бироқ кўриниши бинойидек маиший техника воситаларидан олиб келиб сотсанг, нақд пулнинг тағида қолсанг!

Иброҳим чиндан ҳам ҳаракатчан эди. Кўча тили билан айтганда, "учар йигит"лардан эмасми, бир неча кун елиб-югурди-да, хорижга чиқиб келиш учун пул жамғарди. Сўнгра бу маблағни Наманган

шаҳридаги "Чорсу" бозори атрофида ноқонуний валюта олди-бердиси билан шуғулланувчи шахслар ёрдамида 85 минг 450 АҚШ долларига алмаштириб олди.

Бироқ шунча пул билан чет элга бориш учун асос бўлиши кераклигини ўйлаб, аэропортда декларация тўлдиршида найрағон ишлатди. Гўёки 5 минг АҚШ доллари билан сафарга чиқкани ҳақида баён этди-ю, қолган 80 минг 450 АҚШ долларини қийимлари орасига беркитиб қўйди.

Иброҳим 2013 йил 13 апрель кунни Германиянинг Франкфурт шаҳрига, сўнгра Голландия ва Польша давлатларига борди ва олдиндан ўйлаб қўйган режаси асосида савдонга бошланди. Илгари ишлатилган бўлса-да, ҳали даярли эскирмаган 50 дона сув иситиш печи, 78 дона велосипед, 4 дона юк автомобили, 9 дона юк автомобили тиркамаси ва 1 дона кондиционер сотиб олди.

У шунча мол билан ўз юртига кириб боролмаслигини, йўлдаги биринчи боғжона постидеаёқ ундан савдо-сотик билан шуғулланиши учун ҳужжатлари бор-йўқлигини сўрашларини жуда яхши биларди. Шу боис, мазкур товарларни харид қилган фирмаларнинг мутасаддилари билан кейинроқ ортдан юборишга келишиб, Наманганга қайтди.

СВОЖЖДЛКК департаментининг Фаргона вилоят бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлимлари томонидан жойларда қулай ишбилармонлик муҳитини яратиш ва тадбиркорликни янада ривожлантириш чоралари кўрилиб, назорат қилувчи органлар томонидан улар фаолиятига ноқонуний аралашувларнинг ва бошқа салбий ҳолатларнинг олди олинмоқда.

Фирибгарнинг «шохи» қайрилди

Ўткир ҲАШИМОВ, СВОЖЖДЛКК департаментининг Фаргона вилоят бошқармаси бўлим катта суриштирувчиси

Хусусан, "Ҳамидулло Ҳасан" фермер ҳўжалиги раҳбари Ш.Каримовнинг мурожаатида, Кувасой шаҳар қишлоқ ва сув ҳўжалиги бўлими томонидан ҳўжаликнинг 30 гектар ери захирга олингани айтилади. Аниқланишича, Ш.Каримов вилоят қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармасида ишловчи танишидан наҳот излайди. Бошқарма бош мутахассиси С.Кўзиёв шаҳар қишлоқ ва сув ҳўжалиги бўлими, Ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими бошлиқлари билан "гаплашиб", ер майдонини қайтариш эвазига 1 млн. сўм "эҳсон" қилишни сўрайди. Ер майдони қандай асосларда ажратилиши ёки захирга олинишини билиб олган фермер ҳўжалиги раҳбари бош мутахассис қўйини пуч ёнғоққа тўлдираётганини англаб, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат этади.

Фирибгарга қонуний чора кўришни сўраб мурожаат этган фермер ҳўжалиги раҳбарининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида департаментнинг вилоят бошқармаси томонидан ҳолислар иштирокида тадбир ўтказилди. Фаргона вилоят қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармасининг собиқ бош мутахассиси С.Кўзиёв Ш.Каримовдан 1 млн. сўмни олган пайтда ушланди.

Суриштирув ва тергов ҳаракатлари олиб борилиб, С.Кўзиёвга нисбатан кўзгатишган жиноят иши судга юборилди. Фирибгарнинг "шохи" қайрилди. Жиноят ишлари бўйича Фаргона шаҳар судининг ҳукми билан унга 2 йил мuddатга моддий ва мансабдорлик лавозимларда ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилинган ҳолда 3 йил мuddатга ахлоқ тўзатиш ишлари жазоси тайинланди.

Иқтисодийнинг етачки кўчига айланиб бораётган тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида масъулият билан ёндашилмоқда. Иш бошлашга чоғланган тадбиркорларга фаолиятини қонуний изга солиш борасида ҳуқуқий ва амалий ёрдам кўрсатилмоқда.

алал-оқибат таслим бўлди

Кела солиб, Наманган шаҳар Давлат солиқ инспекциясига мурожаат этди ва "Тижорат фаолияти учун мўлжалланган товарларни олиб келувчи юридик шахс бўлмаган якка тартибдаги тадбиркор" сифатида рўйхатдан ўтди. Бу билан гўёки аввалдан режалаштирган ноқонуний хатти-ҳаракатларига қонуний тўс бермоқчи эди.

Иброҳим якка тартибдаги тадбиркор сифатида гувоҳнонми кўлга киритган, харид қилган товарларни боғжона расмийлаштирувидан ўтказиб, республикамиз ҳудудига олиб кирди ва уларни нақдига пуллашга тушди. Бироқ савдодан тушган маблағни на назорат-касса машинасиндан ўтказди ва на банкка топширди.

Орадан ҳеч фурсат ўтмай у яна чет элдан мол олиб келиш тадбиригини бошлади. Дастлаб боғжона расмийлаштирувидан ўтганида, белгиланган боғжона тўловларининг ҳаммасини тўлади. Сўнгра яна "Чорсу"даги "қора бозор" орқали пуллари 13 минг 810 АҚШ долларига алмаштирди.

"Тахрибаси" ошиб қолмагани, кейинги гал Германияга жўнаб кетаётиб, яна декларация тўлдиршида ёнида 1400 АҚШ доллари борлигини ёзди-ю, 12 минг 410 АҚШ долларини буюмлари орасига яширди. Бу сафар ҳам омади келди, йўлда "муаммо" бўлмади, манзилига етиб олди.

Германияда 3 дона махсус хизматларни бажаришга мўл-

Тўлқин ДАДАМИРЗАЕВ, СВОЖЖДЛКК департаментининг Наманган вилоят бошқармаси бўлим катта инспектори

жалланган автомашина ҳамда 3 дона юк автомобиллари тиркамасини сотиб олиб, уларни боғжона расмийлаштирувидан ўтказган ҳолда республикамиз ҳудудига олиб кирди.

Иброҳим борган сари савдосини нақд пул орқали туркиратар, ора-сира банк орқали ҳам "операция" қилиб кўярди. Тайинки, шу "оборотка"дан солиқ тўлаб қўйишни ҳам унутмасди. Наздида, шу тарзда иш юритаверса, биров "мушгунни пишт демасди". Бироқ бундай бўлмади. "Кўза кунда эмас, кунда синади", деганларидек, унинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари фош этилди.

Терговдан сўнг суд бўлди. Суд томонидан Иброҳим Раҳимовга энг кам иш ҳақининг 410 баробари миқдорида жарима тўлаш жазоси тайинланди. Шунингдек, у уч йил савдо ва воситачилик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқидан маҳрум этилди.

Ана энди ҳолис баҳонини ўзингиз бераверинг. Иброҳим шу иши билан нима ютди? Нима топди-ю, нима йўқотди?

Аслида тунларни тонгга улаб йиққан бойлиги, энг асосийси, мисқоллаб топган обрўсидан бир сонияда мусово бўлмадими?! "Қилмиш — қидирмиш", деб шунга айтсалар керак-да!

Ўрмондаги базмнинг мудҳиш якуни

Тўрт йилдан сўнг ошкор бўлди

Бир мuddат Россияда ишлаб юртимизга қайтиб келган жазоли Сиро-жиддин Назаров бирор касб-корнинг этагидан тутмаганига сабабли, пул топишга қийналар, нафс қургур эса шоҳона ҳаётни тусарди. "Ҳолва деган билан оғиз чучимади", деган нақл бор. Дарҳақиқат, роҳат-фароғатга яшамоқлик учун аввал шунга яраша интилиш, изланиш ва албатта ҳалол меҳнат қилиш ларкор. Сирожиддин эса бор "куч-гайрати"ни жинойи қилмишларга сарфлаб, содир этган ўғирлик ва фирибгарликлари учун 2010 йилнинг ўзида икки бора суанинг қора курсисига ўтиришга мажбур бўлди. Бироқ бу ҳолат у учун икки йил аввал қўлини қонга беллагани олди-да арзимаске кўринди чоғи, ахлоқ тузатиш иши жазосини ўташдан бўйин товлаб, Тошкент вилоятига келиб, бу ерда ҳам жиноятга қўл урди.

2012 йилнинг апрель ойида Зангиота туманида содир этилган қотилликда гумон қилиниб, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан қўлга олинган Сирожиддин Назаровнинг 4 йил аввал ўзга давлатда содир этган ўта оғир жинояти ҳам тергов жараёнида фож этилди.

Тергов жараёнида Жиззах тумани "Саройлик" маҳалласида яшовчи Холмирза Иргашевнинг қизи Чинниева Шохида 2008 йил июль ойи охирида отаси Россия Федерациясида йўқолганига ҳақиқатга аризаси билан туман ИИБга мурожаат этгани, ушбу ҳолат юзасидан суриштирув ҳаракатлари олиб борилгани ва Х.Иргашев узоқ мuddатга чиқиб кетганлар рўйхатига қўйилгани ҳам аниқланди.

Шундан сўнг С.Назаровнинг Россия Федерацияси, Волгоград вилоятида фуқаро Холмирза Иргашевни қасддан ўлдирганлиги ҳақидаги икромлик аризасига асосан тўпланган материаллар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Россия Федерацияси тергов қўмитасининг Волгоград вилояти бўйича бошқармаси Городишенск туманлараро тергов бўлими ҳамкорлигида тергов ҳаракатлари бошланди.

Бош прокуратуранинг ўта оғир жиноятлари тергов қилиш бошқармаси томонидан олиб борилган тергов жараёнида замонавий ахборот-коммуникация технологиялари имкониятларидан унумли фойдаланилди. Айбланувчи С.Назаровнинг кўрсатувлари асосида "Скуре" интернет алоқаси воситасида Городишенск туманлараро тергов бўлими тезкор ходимлари иштирокида воқеа жойи, яъни "Волгоград-Степноя посёлка" йўналишидаги автомобил йўлининг ёнида жойлашган ўрмонзор кўздан кечирилди, шу ерга қўмилган одам скелетига мансуб суяклар қийим бўлаклари билан бирга топилди.

Мақзур ҳолат юзасидан Х.Сулайманова номидagi Республика суд-

экспертиза марказининг одам ДНКси суд-биологик экспертизаси хулосасига кўра, марҳум Шоира Эргашева ва Шохида Чинниева(Эргашева)ларнинг ҳақиқий отаси эканлиги қайд этилган.

Шу ўринда «тўрт йил аввал нима бўлган эди?», деган савол туғилиши табиий. Бу саволга оидлик киритиш мақсадида ўрмондаги базмнинг мудҳиш якуни тафсилотларини баён қиламиз.

2008 йилнинг май ойида Сирожиддин Назаров қариндош ва маҳалладошлари билан бирга Россия Федерациясининг Волгоград вилояти Городишенск тумани Новая Надежда посёлкасига ишлаш учун бориб, у ерда ёлланма меҳнат билан шугулланиб юрди. Мусофирчиликда танишлар билан суҳбат қилиб ўтириш инсонга ўзгача руҳий мадад беради, албатта. Шу сабабдан бўлса керак, улардан бир йил аввалроқ бу ерларга ишлаш учун келган Холмирза Иргашев маҳалладошларининг ҳолидан хабар олиб туришни қанда қилмасди. Аммо бу таширларнинг охири фожиали якунланишини у қайқдан ҳам билсин.

Ўша йилнинг 15 августида Х.Иргашев ҳамюртлари ишлаётган посёлкага ул-бул кўтариб келади. Дарҳол маҳалладошлар йиғилишиб, ўрмонзор ичидан жой ҳозирлашади. Барча бир дастурхон атрофига ўрнашганидан сўнг Холмирза ўзи билан олиб келган арок ва егуликларни дастурхонга қўяди. Бир зумда улфатчилик бошланиб, овқатланиш баробарида спиртли ичимлик

ҳам истеъмол қилишади. Тамадди пайтида Баҳриддин Саттаров бу ердаги ишнинг оғирлигидан нолиб қолади.

— Ишимиз оғир, жуда қийналиб кетдик. Айниқса, ўғлимнинг аҳолини кўриб, бу ерларга келганимга пусаймон бўлялман.

— Мениям ўғлимнинг соғлиги яхши эмас. Шунинг учун яқинда кетмоқчи бўлиб турибмиз, — дейди Холмирза унинг гапини тинглаб. — Агар хоҳласанг, ўрнимга сизларни ташлаб кетаман. Бизнинг иш бунчалик оғир эмас. Маоши ҳам дуруст.

— Яхши бўларди, — дейди Баҳриддин хечраси очилиб.

— Ундай бўлса, бирга кетамиз. Нарсаларингни олиб кел...

Яхши ишнинг дарагини эшитган Баҳриддин юзига фотиҳа тортиб, дарҳол ўғлини етаклаганча нарсаларини йиғштириб келиш учун кетади. Улардан сўнг қолганлар ҳам биринкетин юмушлари борлигини айтиб, ўрниларидан туриб кетишади.

Барчаси дастурхон атрофида Холмирза билан Сирожиддин ёлғиз қолганидан кейин бошланади. Томоқдан ўтганидан сўнг ўз нағмасини бошланган "шайтон суви" икки маҳалладошнинг ўзаро тортишиб, жанжаллашиб қолишига сабаб бўлади. Спиртли ичимлик таъсирида ўзини идора қилолмаган С.Назаров жаҳл отига миниб, маҳалладошини ўлдиришга чоғланади. Жой тайёролашда ишлатилган кетмонни олиб, темир қисми билан Холмирзанинг бошига туширади. Оғриқдан додлаб юборган Х.Иргашев қаршилик кўрсатишга улгурмай бошига бир неча бор урилган кетмон зарбидан жон таслим қилади.

Маҳалладошининг умрига зомин бўлган Сирожиддин жиноят қуроли сифатида фойдаланилган кетмон билан чукур қазиб, марҳумни воқеа жойига қўмади. Гўё шу билан барча жиноятлари мурда каби қўмилиб, ҳеч ким хабар топмайдигандай эди. Бироқ, у ҳеч бир жиноят жазосиз қолмаслигини ўйламаган эди ўшанда. Қотил Х.Иргашевни сўроқлаган маҳалладошлари ва марҳумнинг ўғлига унинг тақсига ўтириб кетганлигини айтиб, шубҳа-гумонларни ўздан соқит қилмоқчи бўлганди. Аммо орадан тўрт йил ўтган бўлса-да, унинг қилмиши ошкор бўлиб, жиноятга жазо муқаррар эканлигига яна бир бор амин бўлди.

С.Назаровга суд умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазосини таъинлади.

Нодир Раҳимов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) аини куч-қувватга тўлган, тоғни урса, талқон қилгудек йигит. Бирор-бир ишнинг бошини тутмаган 20 ёшли бу шахс бугун суанинг қора курсисини эгаллаган. Хўш, аини навқирон ёшда уни бу ерда ўтиришга нима мажбур қилди экан?...

Ота-ўғил можароси

Ўқтам САИДОВ,
Бош прокуратура бошқарма прокурори

У 5 яшарлигида ота-онаси ажрашиб кетишди. Отаси бошқа аёлга уйланди. Онаси, сингли Ханифа ва у бобосининг уйида яшаб бошлашди. Орадан бир неча йил ўтиб, бобоси уларга уч хонали уй қуриб берди. Бу оиладаги икки фарзанд онасининг қўлида воёга өтди. Бироқ ўғил дангаса бўлиб катта бўлди. Нодир ҳеч қаерда ишламасди. Шу боис ҳам она-бола ўртасида тез-тез жанжал бўлиб турарди. Ушбу жанжалларда онаси доим унга: "Отанг бизга умулман ёрдам бермаган. Мен ўзим иккинчигизни катта қилдим", дер эди. Бу гаплардан Нодирнинг отасига бўлган нафратни қундан-қунга ошиб борарди...

Нодир бобоси қуриб берган уйнинг ёнидан ўзига икки хонали уй қуришни бошлади. Уйнинг устига қамиш керак бўлганлиги унинг у отасидан қамиш сўраб борди. Отаси эса: "Майли, қамишни сенга текинга бераман, фақат уни ўзинг ўриб оласан", — дея унга марҳамат кўрсатди. Эртаси кун Нодир рўпарасидан чиққан отасига салом бермасдан ўтиб кетди. Отасининг эса бундан жадли чиқиб: "Нега салом бермадинг, ишинг битдимни, бўлди, энди ўрган қамишингни ол-да бошқа мендан қамиш сўрама", — дея уни уришди.

Эртаси кун Нодир эшак аравада ўрган қамишларини олиб кетиш учун келганида қамишлар устига отаси сув қўйиб юборган эди. Буни кўрган Нодирнинг юрагидagi нафрат янада кучайди. У отасидан ўч олиш мақсадида қўлидаги ўроқ билан унинг кўкрагига уриб, жароҳат етказди. Иккинчи маротаба ўроқчи бўлганида отаси қўли билан чимояланди. Хайриятки, бу вақтда кўни-кўшиллар ёрдамга келишди.

Нодир Раҳимов Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли моддалари билан айбдор деб топилди, суд ҳукмига кўра унга 7 йил мuddатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

Фирибгарнинг найранги ўтмади

Айрим фуқаролар олий ўқув юртларига фарзандини ўқишга киритишнинг ноқонуний йўллари ахтарилар-да, кўпинча фирибгарларга рўпара бўладилар. Уларнинг галига лаққа тушиб, ёмай-ичмай йиққан маблагларини қўшқўллаб тутқазиб, охир-оқибат бошларини қаерга уришни билмай юрадилар.

У касининг ўқишини орау қилиб юрган Моҳира (исм-фамилиялар ўзгартирилган) бозорда танишган бир аёлга шу ҳақда гап очди. Ҳамсуҳбати Эркин исмли кўшниси борлиги, ўша одам ҳар йили болаларни ўқишга киритиш билан шугулланиши ҳақида эшитганини айтиб қолди. Моҳира ундан ўша кўшнисини топиб беришни сўраган эди, у йўқ деймай, аллақимдага кўнгириқ қилиб, "ҳожатбарор"нинг телефон рақамини олди.

Иши ўнгидан келаётганидан хурсанд бўлиб кетган Моҳира энди ўша одамга теле-

фон қилиб, ўзи билан учраштиришни илтимос қилди. Таниши бу сафар ҳам йўқ деймай, Эркинга телефон қилиб, бор гапни айтди-да, кейин телефонни ўчириб, Моҳирага юзланди:

— Учириш ҳозир "Ганга"нинг ёнида экан. Учраштириб қўяман, гаплашиб оласизлар.

Улар "Ганга" дўкони ёнига келишгач, ўрта ёшлардаги қисим уларга пешвоз чиқди. Салом-алайқдан сўнг Моҳиранинг таниши "Бу киши укасини ўқишга киритмоқчи. Ёрдан берсангиз, деб келувдик", деди-да, ўзи шошиб турганини айтиб, кетиб қолди.

Ўзаро суҳбатдан сўнг маълум бўлдики, Эркин ака деганлари ҳеч қаерда ишламас экан-у, лекин ҳар йили абитурентлари турли олий ўқув юртларига киритармиш. Моҳира ана ишонини ҳам, ишонмаслигини ҳам билмай қолди. Иккиланса-да "таваққал", дея укаси юридик университетга кириш ниятида эканлигини, шу масалада ёрдан сўраб келганини айтди.

Унинг гапларини эшитган Эркин салобат билан гап бошлади:

— Энди гап бундай. Агар хоҳласангиз укангизни юридикка, хоҳласангиз молияга, хоҳласангиз миллийнинг ҳуқуқшунослик факультетига киритиб қўяман. Фарқи фақат нарҳида...

Моҳира унинг баланддан келаётганидан яна чўчиди, аммо сир бой бермай, юридик

университет ҳам бўлаверишини айтди.

— Фақат нарҳи анча баланд. Қўқида 40 минг бўлади.

Бу пулни эшитган Моҳира йўлаб қуришни айтиб, у билан хайрлашди. Орадан ярим соат ўтиб, Эркин ака телефон қилди-да, ишни пиширгани, пулни тез етказишни эслатди. Бу гаплардан боши қотган Моҳира телефонини ўчириб қўйди.

Эртаси кун Эркин ака яна кўнгириқ қилиб, таҳдид билан гап бошлади:

— Домла билан гаплашиб қўйдим, энди ортага йўл йўқ. Тезда укангизни паспорти нусхаси ва сурати билан келишилган пулларни олиб келинг...

Моҳира иккилангани бежиз эмаслигини сезиб, шу заҳоти тегишли органларга ариза билан мурожаат қилди. Орадан кўп ўтмай улар учра-

Хусан ХУСАНОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим АМИБ катта терговчиси

шишди. Моҳирадан пулларни олган фирибгар ашёвий далил билан қўлга олинди.

Маълум бўлишича, ўзини Эркин деб атаган кимса асли сурхондарёлик Сўхроб Салимов экан. Муқаддам икки марта судланган бўлиб, аини пайтда унга нисбатан қўзғатилган жиноят иши судда қўрилаётган экан. Шундай бўлса-да, у яна фирибгарлик жиноятини содир этиб турибди.

Хушину йиғиб олган Моҳиранинг ўз вақтида тегишли жойга берган хабари товланганининг пайини қирқди. Суд томонидан С.Салимовга 10 йил-у 6 ой мuddатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

Тергов жараёнида таржимон иштироқи

[Давоми. Бошланғич 7-бетда]

Таржимоннинг тергов жараёнида иштирок этиши жиноят ишини ҳолисона тергов қилинишига ҳам хизмат қилади. Бу айниқса, айбланувчи ёки гумондорнинг ҳимоя ҳуқуқини таъминлашга ҳам кўмак беради. Албатта, ушбу жараёнда таржимон ҳимоячи вазифини бажармайди ва у ҳимоячи ҳам эмас.

Шу билан бирга, биз таржимоннинг мажбуриятларини ҳам эсдан чиқармаслигимиз лозим. Таржимон суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг, суднинг чақирувига биноан ҳозир бўлиши, ўзига топширилган таржимани аниқ ва тўлиқ бажариши, таржиманинг тўғрилигини ўзининг иштирокида ўтказилган тергов ҳаракати баённомаси ва суд мажлисининг баённомасига, шунингдек, процесс иштирокчиларига уларнинг она тилига ёки улар билладиган бошқа тилга таржима қилиб топшириладиган процессуал ҳужжатларга имзо чекиш билан тасдиқлаши, суриштирувчининг, терговчининг, прокурорнинг рухсатсиз суриштирув ва дастлабки тергов материалларини ошкор қилмаслиги, иш тергови ва суд мажлиси вақтида тартибга риоя этиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 238-моддасида таржимон ва бошқа айрим процесс иштирокчиларининг бида туриб, нотўғри кўрсатма бериши ёхуд таржима қилганлиги учун жавобгарликка тортилиши кўрсатилган. Унга кўра, ёлгон гувоҳлик бериш, яъни суриштирув олиб бориш, дастлабки тергов ёки ишни судда кўриш вақтида гувоҳ ва жабранувчининг бида туриб ёлгон кўрсатув бериши ёхуд экспертнинг бида туриб нотўғри хулоса бериши, шунингдек, бир тилдан иккинчи тилга бида туриб нотўғри таржима қилганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилиши назарда тутилган.

Терговчи тергов жараёнида процесс иштирокчисининг иш юритилаётган тилни билмаслиги билан унинг билим савиясининг пастиги ўртасидаги фарқни аниқ билиши лозим. Процесс иштирокчисининг билими пастиги таржимон тайинлашга асос бўлмайди. Терговчи унга ўтказилаётган тергов ҳаракатларининг моҳиятини, жиноят процессининг мазмунини кунт билан тушунтириши ёки ҳимоячи олишни тавсия этиши ёки таъминлаши мумкин.

Юқорида кўрсатилган айрим масалаларга тергов жараёнида аниқлик киритилиши ва терговчи томонидан кунт билан бажарилиши, тергов жараёнида процесс иштирокчисининг иш олиб борилган тилни асосиз инкор қилишининг олдини олади.

Криминалистик одорология

Имкониётлари

Жаҳон миқёсида юз бераётган турли хил хавфли ҳолисалар ва таҳдиллар қаторида, жиноятларнинг янги турлари ва шакллари пайдо бўлаётгани, уларни соғир этиш усул ва воситаларининг мунтазам равишда такомиллашиб бораётгани, оқибатга, бундай жиноятларни фош этиш ва олдини олишга қаратилган ишларнинг мураккаблашиб кетаётгани жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш зарурлигини яққол кўрсатмоқда.

Хозирги вақтда экспертиза тадқиқотларининг замонавий методикаларидан бири одорологик ёки ҳиди мавжуд бўлган изларнинг экспертизасидир. "Одорология" сўзи икки сўздан иборат бўлиб: латинча "одор" — ҳид ва грек тилидан "логос" — таълимот маъносини англатади. Демак, одорология — ҳидлар тўғрисидаги таълимотдир.

Айтиш мумкинки, ҳиди мавжуд бўлган излар ёрдамида жиноятчиларни фош қилиш амалиёти кўпгина ижобий тажриба тўплаган. Жиноят содир этилганидан сўнг бирдан-бир қоладиган из бу одам ҳиди ва уни ўз вақтида олиш, тегишли консервация қилиш, шунингдек, криминалистик ва процессуал нуқтаи назаридан моддий ахборот манбаи сифатида тўлиқ фойдаланиш — номаълум шароитда содир этилган ўта оғир жиноятларни фош қилишининг гарови ҳисобланади.

1965 йилда машҳур профессор А.И.Винберг томонидан одорологиянинг назарий асослари тадқиқ қилинган бўлиб, криминалистик одорология, яъни ҳидлар тўғрисидаги таълимот имкониётларидан фойдаланган ҳолда, шунингдек, ҳар қандай ҳидни сезиш ва ажрата олиш қобилиятига эга бўлган махсус ўргатилган хизмат-қидирув итлари ёрдамида шахсларни (ҳид соҳибларини), уларга тегишли нарсаларни, изларни, буюмларни ва бошқа объекتلарни аниқлаш мумкинлиги илмий исботланган.

Криминалистик одорология — криминалистик техниканинг ривожланаётган йўналишлардан бири ҳисобланиб, ҳидлар мавжуд бўлган одам изларининг пайдо бўлиш қонуниятларини ўрганиш, шунингдек, жиноятларни очиб, олдини олиш ва тергов қилиш мақсадида бундай хусусиятларга эга бўлган изларни аниқлаш, олиш ва сақлашга оид усул ҳамда воситаларни тадқиқ қилишдан иборатдир.

Криминалистика соҳасининг бири қатор вазифалари-

ни ҳал қилишда ҳидлар мавжуд бўлган излар, ҳид манбаи мавжуд бўлганга қадар бу изларнинг мунтазам равишда пайдо бўлаётган хусусиятлари билан аҳамиятлидир.

Ҳаёти ва фаолиятининг маҳсули сифатида одам атроф-муҳитга нафас, сўлак, пешоб, тер, ёғ безлари орқали кўпгаб қимёвий моддалар чиқаради. Биолог ва химиклар томонидан турли ҳидли моддалар чиқариш лаби одамнинг ўзига хос хусусиятлари, унинг танасидаги ҳужайраларнинг алмасиш функцияси барқарорлиги, ҳужайралар ичидаги ўзгариш ва алмасиш жараёнларининг ҳар бир индивидуалнинг генетика дастурининг назорати остида оқиб ўтадиган ўзига хос мураккаб механизми билан шартланган маҳсули сифатида кўрилмоқда. Шунинг учун ҳам, ҳар бир одамнинг ҳиди фақат унга тааллуқли индивидуал ҳид бўлиб, бошқаларда тақдорланмайди. Бу ҳид субъектни индивидуаллаштирувчи фақат унга оид ҳид чиқарувчи моддалардан иборат бўлиб, биологик тури, жинси, ёши, касаллиги, организмнинг физиологик ва ҳаяжонли ҳолатини белгилаб берувчи тегишли ҳидли моддалари билан қўшилиши натижасида вужудга келади. Бундай ҳид негизига истеъмол қилинган овқат, алкоголь ичимликлар, дори-дармон, шунингдек, одамнинг шахсий гигиена қодаларига риоя қилиш даражасини белгиловчи ҳидли моддалар, тери устидаги микрофлора ва ёғ безларининг фаолиги, фойдаланган парфюмерия воситаларининг ҳидли компонентлари қўшилиши.

Одамнинг ҳидига доимо фон ҳидлари деб номланадиган турли даражадаги ҳидлар аралашishi мумкин. Булар қаторига синган ўсимликлар, ёр қопламаси, ззиб юборилган майда ҳашарот ва бошқаларнинг ҳидлари тааллуқлидир. Аҳамиятли томони шундаки, фон ҳидлари ҳамда турли одамларнинг ҳидлари ўзаро аралашиб кетмайди ва натижада янги ҳидларни вужудга келтирмайди.

Инглиз олими Калмус томонидан олиб борилган тажрибалар, одамнинг овқатлашиши ёки кийган кийимидан қатъи назар, унга оид ҳид ўзгармайдиган индивидуал хусусиятга эга эканлигини тасдиқлади. Чет эл ҳамда Россия криминалисти ва кинологлари ёпик ва шамоллатилмаган хоналарда ҳидлари мавжуд излар ҳид синдириш хусусиятига эга бўлган ҳид тарқатувчиларда икки йилгача сақланиши, бундан ташқари, замонавий криминалистик усул ва воситаларни қўллаган ҳолда, одам ҳидининг молекулаарини аниқлаш, олиш, консервация қилиш, шунингдек, уларни узоқ вақт яроқлик ҳолда сақлаб, амалиётда самарали фойдаланиш мумкинлигини таъкидламоқдалар.

Ҳидларни олиш, текшириш ва қайд қилиш усуллари қараб, криминалистик одорология кинология ва инструментал — ольфакторик (лотин сўздан olfactus — ҳид) турларга бўлинади. Кинология одорологияда ҳидли моддаларнинг анализатор, яъни анализ қиладиган, текширадиган восита сифатида ҳар қандай ҳидни сезиш ва ажрата олиш қобилиятига эга бўлган махсус ўргатилган хизмат-қидирув итларининг имкониётларидан фойдаланилади. Инструментал одорологияда эса анализатор сифатида ҳидли моддаларнинг спектрини ажратиб кўрсатадиган, ольфактограмма кўринишида уни қайд этадиган ҳамда одамнинг танаси чиқарадиган алоҳида моддаларни аниқлай оладиган юқори сезувчанлик имкониётига эга бўлган физика-кимёвий асбоблардан фойдаланилади.

Ольфакториканинг асосий вазифаридан бири, ҳидларга оид учувган моддаларни қайд қиладиган ҳамда уларни кейинчалик математик услублар ёрдамида ишлов бериш орқали ҳужжатли ёзиб оладиган, шунингдек, одамнинг танаси чиқарадиган алоҳида моддаларини юқори сезувчанлик имкониётига эга бўлган асбоб-ускуна ва услубларни ишлаб чиқишдир.

Кейинги ўн йилликда Бельгия, Венгрия, Германия, Голландия, Дания, Польша, Словения, Чехия, Финляндия, Россия ва бошқа мамлакатларда одорология тадқиқотлари ёрдамида кўпгаб ўта хавфли жиноятлар фош этилган. Юқорида кўрсатилган давлатларнинг криминалистика, кинология соҳаси мутахассислари, биологлари томонидан мазкур турдаги тадқиқотларнинг самарадорлиги ва мақсадага мувофиқлиги, шунингдек, бундай тадқиқотларни амалиётда кенгроқ қўллаш лозимлиги ҳақида кўплар ижобий фикрлар билдирилмоқда.

Шухрат АБАКУЛОВ,

Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК департаментининг катта криминалисти

Шундай бўлса-да, тергов амалиётига бундай турдаги тадқиқот кенг жорий этилмаган. Бундай ҳолатнинг юзага келиши, энг аввало, одорологик тадқиқот турига етарлича баҳо бермаслик ва бундай тадқиқотни ўтказиш методикасини билмаслик, унинг имкониётларидан беҳабарлик, бундан ташқари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳодимларининг мазкур йўналиш юзасидан касбий тайёргарлиги етарли даражада эмаслиги, жойларда илмий-техника базасининг зарур воситалар билан таъминланмаганлиги, шунингдек, ушбу турдаги тадқиқот ўқув ва бошқа адабиётларда тўла ёритилмаганлиги оқибатидир.

Шунга қарамастан, одорологик тадқиқот криминалистик экспертизанинг барча аломатларига эгаллиги ҳақида хулоса қилиш мумкин. Бундай экспертизанинг предмети бошқа турдаги экспертизалар предметидан фарқли ўлароқ, ҳид изларининг вужудга келиши, уларни идентификация қилиш ҳамда бу ҳид излари орқали содир этилган ҳодисага тааллуқли шахсларни аниқлашдир. Ушбу тадқиқотнинг объекти сифатида ҳид изларини вужудга келтирувчилар, бунда айнан одам ҳиди ҳамда унинг томонидан ҳид маълумотини ўзида қолдирган предметлардир. Мазкур экспертизанинг асосий объекти одам ҳиди ҳисобланади.

Одорологик экспертиза жиноятларни фош қилиш ёхуд тергов олиб бориш жараёнида юзага келган кўпгаб саволларга жавоб топиш имконини беради. Амалиётдан кўриш мумкинки, айрим жиноят ишлари ёхуд текширилаётган шахсларнинг содир этилган жиноятга дахлдорлиги юзасидан қабул қилинадиган қарорлар одорологик экспертизанинг натижасига боғлиқдир. Мазкур экспертиза ёрдамида жиноят содир этган шахсларни аниқлаш, уларнинг айбини исботлаш, айбсиз шахслардан гумонни олиб ташлаш, айбланувчилар, шунингдек, гувоҳлар ҳамда жабранувчилар томонидан муқаддам тўғри берган кўрсатувларнинг ёлгон кўрсатувларига ўзгартиришга ҳаракат қилишни фош этиш имкониётини яратеди. Экспертиза тадқиқоти қатъий илмий асосларга таянган ҳолда, жиноят иши юзасидан аҳамиятга молик ҳолатларни аниқлаш учун экспертнинг малакаси доирасида тўлиқ жавоб берадиган ҳамда амалга оширилади. Бунда қонунийлик, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, ўтказилаётган тадқиқотнинг тўлиқлиги ва объективлиги, экспертларнинг мустақиллиги ва бошқа умумэтироф этилган принциплар назарда тутилиши ҳамда уларга қатъий риоя этилиши зарур.

Юксак эътибор намунаси

Истиқлолга эришганимиздан кейин мамлакатимизда Қуролли Кучларни ислох этиш, қўшинларни замонавий қуро-яроғ ва ҳарбий техника билан жиҳозлаш, ҳар қандай вазиятда республикамизнинг хавфсизлиги ва ҳудудий яхлитлигини таъминлаш бўйича мураккаб вазифаларни бажара оладиган сон жиҳатлан илҳам, ҳаракатчан ва мукамал бўлинмаларни ташкил этиш борасида кенг қўламли ислохотлар амалга оширилди.

Ўз навбатида, ҳарбий хизмат нуфузини ва ҳарбий хизматчиларнинг касб маҳоратини ошириш билан бирга, ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий ҳимоясига доир қонун ҳужжатлари базасини доимий равишда кенгайтириб бориш ва уларнинг ижтимоий амалда тўла таъминлаш масалалари доимо давлатимизнинг диққат марказида бўлиб келмоқда. Бу эса Ватан ҳимоячиларига бўлган алоҳида ғамхўрлик ва юксак эътиборнинг яққол амалий исботидир.

Қонунчилигимизда Қуролли Кучлар тизимида хизмат қиладиган барча тоифадаги ҳарбий хизматчиларга қатор имтиёзлар, имкониятлар ҳамда хизматни ўташ ва яшаш учун зарур шарт-шароитларни таъминлаб бериш кафолатлари белгилаб қўйилган бўлиб, амалда уларнинг ижтимоий таъминлаб келинмоқда. Муддатли ҳарбий хизматни ўтаб, Қуролли Кучлар резервига бўшатишга муваффақ бўлган ҳарбий хизматчиларни иш билан таъминлаш борасида мавжуд бўлган кафолатлар ҳам уларга яратилган имтиёзлар жумласидандир.

Бу кафолатларнинг ҳуқуқий асослари Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 68-моддасида ҳамда янги тахрирдаги "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида" ги Қонунда

белгилаб қўйилган. Жумладан, мазкур ҳуқуқий нормаларда аҳолининг айрим тоифалари учун ишга жойлаштишдаги қўшимча кафолатлар кўрсатиб ўтилган бўлиб, мудатли ҳарбий хизматдан бўшатишга қатъий қарор қилинган.

Қонунчилигимизда белгилаб қўйилганидек, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларидаги мудатли ҳарбий хизматдан бўшатишга қарор қилинган ҳарбий хизматчиларга қўшимча кафолатлар эга бўлади ва бу давлат томонидан таъминланади. Қўшимча кафолатларнинг таъминлаши қўшимча иш жойлари барпо этиш, махсус ўқув дастурларини ташкил этиш, корхоналарга минимал иш жойларини белгилаш йўли билан, шунингдек, қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа чора-тадбирлар орқали амалга оширилади.

Минимал иш жойлари ҳисобидан ишга жойлаштириш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда маҳаллий меҳнат органлари ва бошқа органлар томонидан юбориладиган, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларидаги мудатли ҳарбий хизматдан бўшатишга қарор қилиш шарт. Мазкур шахсларни ишга қабул қилиш

ни асосиз рад этганлик учун қонунчилигимизда иш берувчи ва унинг ваколатли шахсларига нисбатан тегишли жавобгарлик белгиланган.

Бундан ташқари, қонун ҳужжатларида маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг мудатли ҳарбий хизматни ўтаган фуқароларни иш билан таъминлаш бўйича вазифалари ҳам белгилаб қўйилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазиirlар Маҳкамасининг 2009 йил 14 январь кунги "Фуқароларни мудатли ҳарбий хизматга йиғиш ва жўнатиш, уларни ҳарбий қисмларда қабул қилиш, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервига бўшатишга қарор қилинган ҳарбий хизматчиларни яшаш жойларига қайтаришни ташкил этиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори билан тасдиқланган "Фуқароларни мудатли ҳарбий хизматга йиғиш ва жўнатиш, уларни ҳарбий қисмларда қабул қилиш, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервида бўшатишга қарор қилинган ҳарбий хизматчиларни яшаш жойларига қайтариш тизимини тўғрисида" ги Низомга мувофиқ, Қорақалпоғистон Республикаси Вазиirlар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги билан биргаликда, Қуролли Кучларда мудатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқаролар бошқа тенг шартларда (таълим, касб малакаси ва бошқалар) давлат муассасала-

ри, ташкилотлари ва корхоналарига ишга қабул қилишда мардликнинг армия мактабидан ўтган ва ватанпарварлик тарбияси сингдирилган, ҳарбий тайёргарлик қўлган, мамлакатнинг энг фаол ва тайёрланган кадрлар захираси ҳисобланган шахслар сифатида устунлик ҳуқуқидан фойдаланишни ҳисобга оладилар.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ:

— мудатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқароларни касбга ўқитиш ҳамда устун даражада давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотларига ишга жойлаштириш;

— фуқароларнинг кўрсатиб ўтилган тоифасини ишга жойлаштириш ва ижтимоий муҳофаза қилиш бўйича Қорақалпоғистон Республикаси Вазиirlар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармалари, туман (шаҳар) ишга жойлаштишга кўмаклашиш ва ижтимоий муҳофаза марказлари фаолияти назорат қилинишини;

— мудатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқаролар билан уларнинг меҳнат ҳуқуқларини тушунтириш бўйича шахсан иш олиб борилишини;

— мудофعا ишлари бўлиmlлари резервга бўшатишдан ҳарбий хизматчиларнинг ишга жойлаштирилиши ва ижтимоий муҳофаза қилиниши тўғри-

Ботирбек СОБИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ҳарбий прокурорининг
ёрдамчиси

сида белгиланган муддатларда хабардор қилинишини;

— резервга бўшатишга қарор қилинган ҳарбий хизматчиларни ишга жойлаштириш юзасидан олиб боришга қарор қилинган ҳарбий хизматчиларни ишга жойлаштириш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Вазиirlар Маҳкамасига белгиланган тартибда ҳисоботлар тақдим этилишини таъминлайди.

Шу билан бир қаторда, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Давлат тест маркази, тегишли вазирликлар ва идоралар билан биргаликда мудатли ҳарбий хизматни ўтаган фуқароларни олий таълим муассасаларига ўқишга киришига сифатли тайёрлаш учун зарур шарт-шароитларни таъминлайди, шунингдек, олий таълим муассасаларига ўқишга киришда тест синовлари ўқитиш давомида мудатли ҳарбий хизмат даврида жанговар ва ижтимоий-сиёсий тайёргарликда юқори кўрсаткичларга эришган ва ҳарбий қисмлар кўмондонлигининг тегишли тавсияномаларини олган фуқаролар учун энг кўп тўплаш мумкин бўлган баллнинг 27 фоизи миқдоридан кўшимча баллар тарзидаги имтиёзларни ҳисобга олади.

Албатта, бу каби эзгу ишларнинг барчаси фуқароларимиздаги она-Ватанга бўлган меҳр-салоҳатни, Қуролли Кучларимиз салоҳиятини янада кўтаришига қаратилгандир.

Халқаро ҳаёт

Мисрда янги пойтахт қурилади

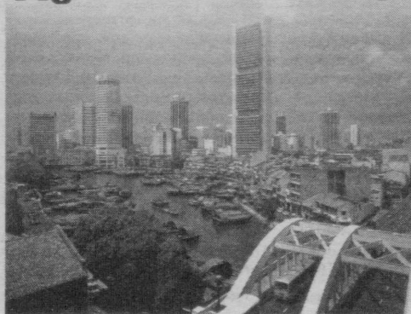

Миср ҳукумати ва БААнинг "Gulf Investment Corporation" компанияси вакиллари мамлакат шарқида янги пойтахт қурилиши ҳақида келишиб олишди. Ҳужжатнинг имзоланиши шу кунларда Мисрда бўлиб ўтаётган иқтисодий тараққиёт ва инвестициялар бўйича конференция доирасида амалга оширилди. Маросимда Миср президенти Абдулфаттоҳ ас-Сисий ва БАА вице-президенти шайх Муҳаммад бин Рашид а-л-Мақтумлар иштирок этишди.

Янги шаҳар давлатнинг амалдаги пойтахти Қоҳирадан 45 км. шарқда қурилиши режалаштирилмоқда. Оммавий ахборот воситаларининг ёзишча, пойтахтнинг қўчирилиши Қоҳирада аҳоли сонининг кўпайиб кетгани билан боғлиқ. Айна кунларда Қоҳира аҳолиси 20 млн. кишини ташкил этади. Бу кўрсаткич 40 йил ичида яна 2 баробарга кўпайиши тахмин қилинмоқда.

Лойиҳанинг етти йилга мўлжалланган биринчи босқичи реализациясига 45 млрд. доллар сарфланиши айтилмоқда. Чўлнинг ўртасида қурилиш кўзда тутилмаётган янги шаҳар ҳудуди Сингапур давлатига тенг бўлиб, унда дунёдаги энг йирик хиёбон ташкил этилади.

Дунёнинг энг қимматбаҳо шаҳри

Сингапур "The Economist — Economist Intelligence Unit" британ нашри ўтказган тадқиқот натижаларига кўра, дунёнинг энг қимматбаҳо шаҳри леб тан олинди.

Энг арзон шаҳарлар рўйхатида эса Жазоир, Катманду, Техрон, Дамашк, Нью-Дехли, Ченнай, Каракас, Мумбай, Карачи, Бангалор шаҳарлари қайд этилди.

Рейтингни тузиш учун экспертлар 90 та давлатнинг 130 та шаҳридаги нарх-наволарни 160 та тоифа бўйича таққослаб чиқишди. Экспертлар асосан озиқ-овқат, кийим-кечак, коммунал хизматлар ва уй-жойга сарф-харажатлар, транспорт, таълим, дам олишга кетадиган харажатларни эътиборга олишган.

Учадиган автомобил

Словакиянинг "AeroMobil" компанияси 2017 йилга қадар учадиган автомобилни яратиш ишларини охирига етказиб, уни ишлаб чиқаришни режалаштирмоқда.

Компания раҳбари Юрай Вакулик "суперкарларга қизиқадиغان харидорлар" "AeroMobil"нинг биринчи моделини 2017 йилга қадар сотиб олишлари мумкинлигини айтмоқда.

Ишлаб чиқарувчининг фикрича, учадиган автомобиллар транспорт соҳасида муҳим янгилик бўлади.

Ҳакамга мушт туширган футболчи

Февраль ойида бошланган суд жараёни якунига етди. Унда ўтган йили ўйин вақтида қизил карточка олишдан қутулиб қолиш учун ҳакамга зарба берган ва оқибатда унинг ўлимига сабабчи бўлган америкача футболнинг собиқ футболчиси 15 йиллик қамоқ жазоси белгиланди.

Бу кўнгилсиз воқеа 2014 йилнинг июнь ойида, АКШнинг Ливония шаҳрида ўтказилган турнирда содир бўлган эди. Гувоҳларнинг таъкидлашича, ҳакам Жон Беневич 36 ёшли футболчи Саадни ўйиндан чиқариб юбормоқчи бўлган. Бундан норози бўлган Саад уни уриб юборди. Икки кундан сўнг ҳакам шиfoxонада вафот этган. Мутахассисларнинг чиқарган хулосаларига кўра, футболчи томонидан ҳакамнинг бўйин соҳасига берилган зарба унинг ўлимига сабаб бўлган.

Ютук эгаси келмади

Лос-Анжелесда "PowerBall" лотерея чиптасини сотиб олиб, 1 млн. АҚШ доллари ютиб олган фуқаро ютугини олишга келмади.

Лотереянинг голиби Лос-Анжелес супермаркетларининг биринчи чипта сотиб олгани камераларда қайд қилинган. Матбуотда унинг суратлари чоп этилди. Шунга қарамай, бу шахс 180 кун ичида лотерея маъмуруларига ўз чиптасини тақдим этмаган. Қондага кўра, ютук эгаси айнан мана шу муддат ичида ютукли чиптани маъмуриятга тақдим этиши талаб этиларди. Энди бу пуллар Калифорния шати мактаб таълими тизими бюджетига тақдим этилади.

"Los Angeles Times" газетасида ёзилишича, бу каби ҳолатлар тез-тез такрорланиб туради. Ўтган йили голиблар томонидан олиб кетилмаган пул муқофотларининг умумий миқдори 20 млн. долларни ташкил этган.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Ҳурматли юртдошлар!

«Асака» банк

жамоаси

Сизларни Наврўз байрами билан чин юракдан муборакбод этади!

Юртимиз янада обод ва бундан-да фаровон бўлсин!

Дастурхонлардан қут-барака, турмушингиздан файз аримасин азиз ватандошлар!

Жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин ва салоҳиятга эга бўлган Ватанимиз янада гуллаб-яшнайсин.

Байрам муносабати билан қўйидаги миллий валютадаги муддатли янги омонат турини таклиф этамиз:

«НАВРЎЗ — 2015»

Ушбу омонатга ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат муддати тугагандан сўнг берилади.

Шу билан биргаликда, «Асака» банк миллий ва хорижий валюталардаги қулай шартларда 60 та омонат турини таклиф этади.

Омонатларни банкнинг барча филиалларида расмийлаштириш мумкин.

Мурожаат учун телефонлар: 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Филиаллар	Код	Телефон	Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13	Наманган вилоят филиали	369	226-91-45
Автотранспорт филиали	371	120-39-95	Навоий вилоят филиали	436	770-24-09
Шайхонтохур филиали	371	140-39-36	Зарафшон филиали	436	573-18-75
Юнусобод филиали	371	221-80-67	Бухоро вилоят филиали	365	223-70-05
Сирғали филиали	371	257-44-10	Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13	Самарқанд вилоят филиали	366	233-65-47
Андижон вилоят филиали	374	298-02-10	Афросиёб филиали	366	221-75-40
Асака филиали	374	233-15-68	Қашқадарё вилоят филиали	375	221-07-41
Фарҳод филиали	374	226-97-53	Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Фарғона вилоят филиали	373	224-70-83	Қорақалпоғистон филиали	361	770-60-56
Марғилон филиали	373	237-62-23	Хоразм вилоят филиали	362	226-96-03
Олтиариқ филиали	373	432-10-11	Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Қўқон филиали	373	552-61-06	Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

Барча омонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди томонидан кафолатланади.

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод;
- маълумотлари сир сақланиши тўлиқ кафолатланади;
- эғалик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда;
- миқдори чекланмаган.

«Асака» банк — сармоянгиз сақланиши ва кўпайишини кафолатлайди!

www.asakabank.com

Хизматлар лицензияланган

ҲУРМАТЛИ ТАДБИРКОРЛАР ВА ИШБИЛАРМОНЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Давлат рақобат кўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси томонидан 2015 йил 23 февралда бўлиб ўтган тўғридан-тўғри музокаралар олиб бориш йўли (оммавий оферта) билан сотилган давлат активлари савдоларининг натижалари РЎЙХАТИ

№	Объект номи	Бино ва иншоотлар майдони (кв.м.)	Объект манзили	Балансда сакловчи	ПК/ВМК	Савдога чиқарилган нархи (сўмда)	Сотилиш нархи (сўмда)	Харидорга юклатилган инвестиция мажбурияти (сўмда)
1	Собик «Ошхона» бино ва иншооти	534	Тошкент шаҳар, М.Улугбек тумани, Дўрмон йўли кўчаси, 29-уй	Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси	7.09.2009 №256	454 427 818	455 000 000	80 000 000
2	Собик Зоология институти бино ва иншоотлари	8204	Тошкент шаҳар, Олмазор тумани, Кичик халқа йўли (Ниёзов) кўчаси, 1-уй	Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси	25.04.2012 №1743	6 586 030 260	6 587 000 000	2 200 000 000
3	1 қаватли маъмурий ва оғирхона биноси	633	Тошкент шаҳар, Олмазор тумани, Жомий-5, Магазин-Манзук кўчаси	Тошкент шаҳар ҳокимлиги Бинолардан фойдаланиш департаменти	25.07.2013 №209	580 129 403	581 000 000	100 000 000
4	Собик авария-электр хизмати ва оғирхона бино-иншоотлари	471	Тошкент шаҳар, М.Улугбек тумани, Улугбек кўрғони, Х.Абдуллаев (Улугбек) кўчаси, 3-уй	Тошкент шаҳар, М.Улугбек «Қурилиш-таъмирлаш хизмат кўрсатиш бошқармаси»	25.04.2012 №1743	288 774 883	289 000 000	30 000 000

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳар, Миробод тумани, Амир Темураш шўх кўчаси, 16-«А» уй. Телефонлар: 233-22-83, 233-74-72

Хизматлар лицензияланган

«Respublika mulk markazi» АЖ бошланғич баҳоси босқичма-босқич олиб бориш тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади

Савдога такроран Тошкент шаҳар прокуратурасининг 17.03.2015 йилдаги 27/35-сонли буюртма хатига асосан, Тошкент шаҳар Чилонзор-6 уй манзилида сақланаётган «Эпика» русумли, д/р: 01/7018АА бўлган, 2009 йилда и/ч авто-транспорт воситаси қўйилмоқда. Бошланғич баҳоси — 25 510 594 сўм.

Аукцион савдоси 2015 йил 6 апрель кuni соат 11:00дан бошлаб ўтказилади. Аризалар расмий иш кун-

лари соат 10:00 дан 16:00 гача қабул қилинади (13:00 дан 14:00 гача тушлик). Аризаларни қабул қилишнинг охириги муддати: 2015 йил 3 апрель кuni соат 18:00.

Савдо голиби деб топилган шахсга 5 кун ичида сотувчи билан олди-сотди шартномаси тузиш мажбурияти юклатилади. Савдода иштирок этиш учун ариза, закалат пули тўланганлиги ҳақидаги тўлов ҳужжати нусхаси, вакиллар учун ишончнома тақдим этилади.

Талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузилади-

ган закалат келишувга асосан мулк бошланғич баҳосининг 50 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини «RMM» АЖнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон филиалидаги қўйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000300571452114, МФО: 01036, ИНН: 200933850. Аризаларни қабул қилиш ва савдо ўтказиш манзили: Тошкент шаҳар, Олмазор туман, 1-Қорақамиш кўчаси, 1А-уй. 228-79-52.

Хизматлар лицензияланган

БИЛДИРИШНОМА

Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлиги томонидан 2012 йил 13 январдаги 2314-сон билан рўйхатга олинган «Якка тартибдаги уй-жой қуриш (деҳқон ҳўжалигини юритиш) учун ер участкаларига мерос қилиб қолдириладиган умурбод эғалик қилиш ҳўкукни реализация қилиш бўйича очиқ аукцион савдоларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғирисида»ги Низомни асосида ташкиллаштирилиб, аукцион савдоларини ўтказиш маълум сабабларга кўра вақтинча тўхтатилган Фарғона вилояти, Учкўприк тумани, Сарикўрғон ҚФЙ, Қўқонбой қишлоғида жойлашган собиқ 13-сонли болалар боғчаси ҳудудидаги 15 та ер участкаларининг очиқ ким ошди аукцион савдолари Давлат рақобат кўмитаси Фарғона вилоят ҳудудий бошқармасининг 12.03.2015 йилги 05/678-сонли ва Учкўприк туман ҳокимлигининг 14.03.2015 йилги 164/2-сонли хатига асосан 2015 йил 23 март кuni соат 14:00да бўлиб ўтишини маълум қиламиз. Ушбу ер участкалари савдоларида қатнашиш учун ариза берган талабгорлар, шахсини тасдиқловчи ҳўжат ва савдода иштирок этиш учун берилган «аукцион иштирокчи карточкаси» билан келишлари сўралади. Савдо ўтказиладиган жой Фарғона вилояти, Учкўприк тумани, Қўқонбой қишлоғи, 46-сонли умумтаълим мактаби биноси.

Кўшимча маълумотларни (0-590)307-11-88, (0-590)630-66-99

телефон рақамлари орқали олишингиз мумкин.

Манзил: Фарғона ш., Б.Марғинович кўчаси, «Биржа маркази» биноси

Веб-сайт: www.fer-piramide.uz Лицензия №RR-0131

Хизматлар лицензияланган

Ўтганларнинг охираати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси Бош прокуратура бошқарма бошлигининг ўринбосари Тохиржон Ҳусановга отаси **Бахтиёр ҲУСАНОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Навоий вилоят прокуратураси жамоаси Қамоққа олинганларни сақлаш ва жазони ижро этиш жойларида қонунларга риоя этилиши устидан назорат бўйича Навоий прокурори Шавкат Шерназаровга волидан муҳтарамаси

Роҳила РАСУЛОВанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирди.

«ТОШКЕНТ СУВ ТАЪМИНОТИ» ШК ЖАМОАСИ

*Юртдошларимизни яқинлашиб келаётган
янгилашиш ва яшариш айёми —
Наврўзи олам билан самимий муборакбод этиб,
энг яхши тилакларини билдиради.
Ушбу нурафшон айёмда барчага мустаҳкам соғлиқ,
бахорий кайфият, оилавий бахт-саодат ва азиз
Ватанимиз равнақи йўлидаги хайрли ишларингизга
улкан муваффақиятлар тилайди!*

Хизматлар лицензияланган

AGROBANK
жамоаси

Барча юртдошларимизни Наврўз айёми билан самимий муборакбод этади. Наврўз оилангизга тинчлик, сихат-саломатлик, хотиржамлик ва бахт-омад олиб келсин! Байрамга туҳфа сифатида қуйидаги омонат турини таклиф этади.

"Кексаларни эъзозлаш йили"га бағишлаб жорий этилган "Эҳтиром" номли омонат турига маблағларингизни 10 кундан 365 кунгача бўлган давр оралиғида ўзингиз хоҳлаган муддатга қўйиб, ҳисобланган фоизларни ҳар ойда олишингиз мумкин.

www.agrobank.uz

Хизматлар лицензияланган

“Микрокредитбанк”
акциядорлик тижорат
банки жамоаси

**ЎЗБЕКИСТОН АҲЛИНИ ЯШАРИШ ВА
ЯНГИЛАНИШ АЙЁМИ НАВРЎЗИ
ОЛАМ БИЛАН ҚУТЛАЙДИ
ҲАМДА ЮРТДОШЛАРИМИЗГА**

**“Наврўз”, “Нуроний”, “Кўклам”,
“Имконият” номли янги омонат
турларини таклиф этади.**

**“Микрокредитбанк” сармоялари —
тадбиркорлик,
бунёдкорлик ва тараққиёт хизматида!**

Мурожаат учун тел: 273-05-70, 273-05-80

www.mikrocreditbank.uz

Хизматлар лицензияланган

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
**O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi**

Bosh muharrir:
**Jahongir Jur'atovich
MAKSUMOV**

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV
Muxtor ZOIROV
Gulnoza RAHIMOVA

Baxtiyor NAZAROV
(Bosh muharrir o'rinbosari)
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz
qilinmaydi va egalariga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish
faqat tahririyat ruxsati bilan amalga
oshiriladi.
□ — tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni uchun
tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma s-2427. 48 197 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teridi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: D.XALILOV
Sahifalovchi: S.BABAJOV
Navbatchi: O'.DEHQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa jodiy uyida chop etildi.
Korxonada manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Gazeta O'zbekiston
Respublikasi matbuot
va axborot agentligida
2009-yil 12-oktabrda
0188-raqam bilan
ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004